

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli főrvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : Felelős szerkesztő és kiadó:
FEKETE LÁSZLÓ Dr. SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Közjegyzői szervezetek munkanapja.

A nyugdíjintézet és a budapesti kamara közgyűlése.

Galánffy János dr.: Jegyzetek az új örökösödési díjtarifához.

Közlémények.

Személyi hírek.

Halálozások.

Tasnádi Nagy András dr. kultuszminiszteri államtitkár.

A nyugdíjintézeti állandó döntőbírók tárgyalásai.

A budapesti kamara új helyisége.

Választások a budapesti ügyvédi kamarában.

Pap József dr. búcsúja a közjegyzői kartól.

Az örökgyógyó korábban elhalt fiú-ivadékanak özvegyi joga. Östör Lajos dr.

Ügygondnoki kirendelések.

Közjegyzői illetékesség örökösödési ügyekben.

Jegyzői magánmunkálatok.

A szegényjog és a közjegyzői ügyködés. Antalfy Zsírós Aladár dr.

A járásbírói ügyforgalom csökkenése.

Állásközvetítés.

Németül tudó közjegyző segédnö.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Polgári Jog.

Magyar Jogi szemle.

Jogállam.

Magyar Törvénykezés.

Az Ügyvéd.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Illetékjog.

Szerkesztői üzenetek.

Közjegyzői szervezetek munkanapja.

A nyugdíjintézet és a budapesti kamara közgyűlése.

Március hó 24. napján a magyar közjegyzői karnak két fontos testülete a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete és a budapesti kir. közjegyzői kamara tartották meg egymást követően Budapesten a budapesti kir. törvényszék egyik tárgyaló termében rendes évi közgyűléseiket. A két közgyűlés előkészítése tárgyában pedig a nyugdíjintézet intézőbizottsága, illetve a kamara választmánya az előző napon tartottak ülést. Nemcsak a közgyűlések lefolyásából, de általánosságban is meglepéssel és megnyugvással vehet a közjegyzői kar tudomást arról, hogy a kar e két fontos testületének működése mintaszerű és hogy céltudatos munkássággal szolgálják a kar nagyfontosságú érdekeit.

A nyugdíjintézet leküzdve a kezdet nehézségeit és szerencsésen megbirkózva azzal a sok gátló körülménnyel, amelyek működését az első években bénították, ügykezelésének és igazgatásának olyan kereteket biztosított, amelyek között zavartalanul szolgálhatja az intézet fontos socialis céljait. Az elmúlt év folyamán történt, kielégítőnek látszó gondoskodás arról, hogy az intézet nél-

külözhető tőkéjét, illetve tartalék alapját lehetőleg érték álló módon ingatlanba fektetve biztosítsa. Amint erről az intézet elnöke, *Fekete László dr.* e közlöny jubiláris számában beszámolt, az intézet Budapest egyik legszebb és nagyjövőjű terén bérházat építtetett, amely június hó végén már teljesen készen lesz. Az intézet teljes prosperitásához még csak az volna szükséges, hogy az intézet tagjai járulék fizetési kötelezettségeiknek minden anyagi erejük áldozatos megfeszítésével — hiszen elsőrangú socialis cél szolgálattól van szó — tegyenek eleget s lehetőleg minél előbb tüntessék el az intézet könyveiből azt az elég tekintélyes, mintegy 20,000 pengős tételt, amelyet járulék hátralék címén tartanak még mindig nyilván. Ha a vezetőség ügybuzgó és pedáns munkásságához a tagok belátó és lelkiismeretes fizetési készsége csatlakoznék, a nyugdíjintézet emberi számítás szerint megdönthetetlen bázison tölthetné be nemes hivatását.

A budapesti kamara működési nivója az utóbbi években szintén olyan jelentősen emelkedett, munkássága a kar és az intézmény életbevágóan fontos céljait olyan komoly lendülettel emelkedő súllyal szolgálta, hogy az ország kamarái között a neki teljes joggal kijáró domináns szerepet még tökéletesebb mértékben biztosította. Minden közjegyzői vonatkozású megmozdulásnak kezdeményezője, szorgalmazója és végrehajtója a budapesti kamara volt s e kamara működésének jelentős eredményei nemcsak annak tagjai, de az egész magyar közjegyzői kar javát és érdekeit szolgálták. Nem akarjuk ezzel a megállapítással a többi kamarák működésének értékét leszállítani s készséggel elismerjük azt is, hogy kézen fekvő okok is közrejátszanak a domináns szerep kialakulásában.

Hogy ez a két közjegyzői testület ujabban olyan mintaszerű és céltudatos működést fejthet ki annak oka elsősorban a vezetők szerencsés megválasztásában rejlik. Ugy *Lázár Ferenc dr.*, mint *Fekete László dr.* a kiváló egyéni tulajdonságoknak olyan bőségével rendelkeznek s ezeket olyan tudatos készséggel állítják a vezetésük alatt álló testületek s ez által — de még külön is — az intézmény és a kar érdekeinek és céljainak önzetlen szolgálatába,

hogy mindkettőjükre, mindkettőjük nagyértékű munkásságára az egész kar indokolt büszkeséggel s azzal a megnyugvással tekinthet hogy ennek a két fontos testületnek vezetését a legszerencsésebb választással a legjobb kezekbe tette le.

A két közgyűlésről részletes tudósítást az alábbiakban adunk.

A Nyugdíjintézet közgyűlése.

A nyugdíjintézet közgyűlésén megjelentek: *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tag a budapesti, *Galánffy János dr.* felsőházi tag a debreceni, *Angyal Béla dr.* a pécsi és *Pottyondy Béla dr.* a szombathelyi kamarák elnökei. Továbbá a közjegyző tagok közül: *Balassa Lajos dr.*, *Bares Ernő dr.*, *Bathó Kálmán dr.*, *Benkő Lajos dr.*, *Bognár József dr.*, *Botka László dr.*, *Cholnoky Imre dr.*, *Csíky Ödön dr.*, *Csomasz Béla dr.*, *Dóczy Kálmán dr.*, *Fabinyi Leo dr.*, *Fekete László dr.*, *Fésüs György dr.*, ifj. *Fésüs György dr.*, *Haller Károly dr.*, *Hedry Aladár dr.*, *Holitscher Szigfrid dr.*, *Horváth Kamilló dr.*, *Hulin Gábor dr.*, *Joannovits Jenő dr.*, *Kaprinay Endre dr.*, *Kepes János dr.*, *Kiss Dezső dr.*, *Kiss József dr.*, *Kovách Dénes dr.*, *Kováts Nagy Sándor dr.*, *Körössy Bertalan dr.*, *Lénárt Dezső dr.*, *Lipcsey Péter dr.*, *Lukács Izsó dr.*, *Májay Dezső dr.*, *Matheovits Ferenc dr.*, *Meixner László dr.*, *Mike Lajos dr.*, *Morvay Zsigmond dr.*, *Ónody Kálmán dr.*, *Örley Dénes dr.*, *Pekker Emil dr.*, *Puskás Béla dr.*, *Richter Richárd dr.*, *Rónay Tibor dr.*, *Szemerjay-Petrán Tibor dr.*, *Szentiványi Géza dr.*, *Szécsi Ferenc dr.*, *Szili János dr.*, *Teőke Béla dr.*, vitéz *Tóthfaludy Aladár dr.*, *Wagner Béla dr.*, *Warga Benjamin dr.*, *Zámor Rezső dr.* A helyettes tagok közül: *Antalffy Zsiros Aladár dr.*, *Benyovszky János dr.*, *Gedő Árpád dr.*, *Gyöngyössy Arisztid dr.*, *Hirkó Boldizsár dr.*, *Kozányi Pál dr.*, *Kőszeghy Antal dr.*, *Krenner Zoltán dr.*, *Magyari Kossa Zoltán dr.*, *Pulay József dr.*, *Rónai Aross István dr.*, *Susich Ervin dr.*, *Sziráky László dr.* és vitéz *Uray László dr.*

A közgyűlést *Fekete László dr.* a nyugdíjintézet elnöke vezette s annak megnyitása után a következő beszámolójelentést terjesztette elő:

„A legutóbbi közgyűlés óta — miként azt a Kir. Közjegyzők Közlönye 1934 évi decemberi jubileumi számában megírtam — elhatározó jelentőségű események történtek az Intézet életében.

Ez az előbb említett cikk megírása talán felmentene engem az alól, hogy az ott elmondottakat — az eléggé szűkös

rendelkezésünkre álló idő alatt részletesen elismételjem, mégis alkotmányos kötelességemnek eleget teendő, de meg azért is, mert mandátumunk lejárván, itt az ideje a beszámolóknak — röviden a közgyűlés színe előtt is be kell számolnunk sáfárkodásunkról.

Tisztségünket átvéve, első feladatunknak a belső ügykezelés megreformálását, új alapokra fektetését láttuk. Az Intézet életbeléptetésének első hónapjaiban — amint ismeretes — a Szabályzatnak megfelelően, az Intézet megalakulása után később az intézőbizottság rendelkezése folytán, egyes kamarákat illetően a járulékok a kamarákba folytak be, főként e körülmény volt oka a könyvelés és nyilvántartás körül tapasztalt sok helytelenségnek s reklamációnak, levelezésnek.

Mi bevezettük a modern könyvelési rendszernek megfelelő kartotékokat, ezeket visszamenőleg 1931 április 30-tól kezdve minden egyes tételt átvezetve felfektettük s azután minden nap az aznapi érkezést pontosan bejegyezve tovább vezetjük.

Miután ugyanezen rendszerű kartotékokat ugyanígy vezet az Intézet vagyonaat kezelő pénzügyintézet — tévedés most már legfeljebb abból állhat elő, hogy még mindég akad intézeti tag, — aki ezirányú többszöri figyelmeztetésünket figyelembe nem véve, dacára, hogy idestova 2 és fél éve, hogy az intézeti pénzeket nem a Moktár kezeli, még mindig a Moktárhoz küldi hátralékos járulékait.

A gyakorlatban meg nem felelőnek bizonyult törzskönyvek helyett az igen t. közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében úgy az intézeti tagokat, mint pedig az ellátottakat illetően szintén a kartotékrendszerre tértünk át, úgy hogy ezidő szerint ezek kartotékokkal és pedig kétféle kartotékokkal: az előbb vázolt — mondjuk könyvelési kartotékokkal és a tagokra és ellátottakra vonatkozó — mondjuk személyi kartotékokkal dolgozunk. Utóbbiak felső részeiben az illető tagra vagy ellátottra s családtagjaikra vonatkozó lényeges személyi adatokat tüntetik fel azután időrendben — minden ügydarabnál feltüntetve annak írártári számát — az illető tagra vagy ellátottra vonatkozó minden iratot.

Ilyenformán: a könyvelési kartoték egy pillanat alatt felvilágosít, ki hogyan áll járulékával, a személyi kartoték pedig, hogy az illető taggal, ellátottal kapcsolatban mi történt.

Az ügykezelés e módja — amint ezt nem mi mondjuk,

hanem az állandó ellenőrző bizottság többszöri vizsgálata alkalmával, továbbá néhány érdeklődő kartárs személyes észlelete alapján megállapította — tökéletesen megfelelő.

Az ügykezelésről szólva, itt emlékszem meg Intézetünk nem rég elhunyt első tisztviselőjéről: Falcione László dr.-ról, ki nagy szorgalommal segített, utóbb pedig önállóan dolgozott az ügykezelés e reformálásának munkáiban s úri előzékenységgel állt a hozzáforduló tagok rendelkezésére.

*

Mint a korábbi vezetőség, úgy mi is lépten nyomon tapasztaltuk a korábbi — első — Szabályzat egyes rendelkezéseinek célszerűtlen voltát, nehézkességeit s hiányosságát. Ezért feladatunkká tettük a Szabályzat módosítását. Megfelelő alapos tárgyalás s előkészítés után — melyért valóban elismerés illet az a körül közreműködött minden egyes nemcsak intézőbizottsági, mert hisz mások is segítségünkre voltak, — intézeti tagot, elsősorban Szemerjay-Petrán Tibor helyettes elnök urat, ki a tervezetet előkészítette — közreműködésükért. Már 1933 júniusában a Balatonfüreden megtartott rendkívüli közgyűlés elé terjesztettük javaslatunkat, melyet kissé hosszúra nyult tárgyalások után — az igazságügyminiszter Úr majdnem teljes egészében magáévá tett s mult év júniusában, ennek megfelelően megjelent a ma hatályban lévő 15600/1934. I. M. sz. rendelet, az új Nyugdíjszabályzat.

Ennek a rendelkezései — bizonyára ismeretesek az igen tisztelt nyugdíjintézeti tagok előtt, csupán annak egyes — figyelemre méltó rendelkezéseire s az ezekkel kapcsolatos jelenségekre óhajtók röviden rátérni.

1. Az u. n. Simonia szakasz. Az új Szabályzat vonatkozó szakasza szerint

nem jár nyugdíj annak a kir. közjegyzőnek, ki állásáról való lemondásával kapcsolatban oly megállapodásra lépett, mely szerint őt vagy családtagjait utódja vagy más, akár közvetlenül, akár közvetve anyagi támogatásban részesíti, valamint — s ez a második tényálladék — aki ily megállapodást nem létesítve, tényleg anyagi támogatásban részesül.

Tisztelt közgyűlés! Az efféle iroda-átruházások más vonatkozásait — jelesül jogi és ethikai vonatkozásait — mi, mint Nyugdíjintézet, figyelmen kívül hagyjuk s csupán arra mutatunk rá, hogy a szabályzat e szakasza azt teszi aligha kifogásol-

ható módon lehetlenné, hogy a visszteher egy részét a — másokat s alighanem érdemesebbeket megelőzve — ezúton ki-nevezéshez könnyebben jutó kollega helyett a Nyugdíjintézet, vagyis mi teljesítsük.

Nem úgy áll tehát a dolog, amint egyesek beállították, hogy megöregedve, miért ne mondhatnók én le egy fiatal kar-társ javára, mert hiszen — ha megteheti — ám tegye meg, de sem ő, sem utód ne tőlünk várja, ne tőlünk követelje a részleges teljesítést.

2. A felfüggesztési szakasz. E szerint az Intézet meg-keresést intézhet az illetékes kamarához az iránt, hogy az a hátralékos közjegyzőit ideiglenesen függessze fel s a kamara azután az illető közjegyzőt felfüggesztheti.

Kétségtelen szigorú rendelkezés, melyről már az első Sza-bályzat megalkotásánál komoly szó esett, azonban szükséges intézkedés.

Azzal u. i. tisztában kell lennünk, hogy az intézet reuzálá-sának ma még egyedüli alapja a pontos járulékfizetés. És pedig a minden egyes tag részéről való pontos járulékfizetés. Az semmikép sem engedhető meg, hogy egyesek — akár a rossz gazdasági helyzetükre hivatkozással is — kivonhassák magukat a fizetés alól, — különösen úgy, hogy az Intézet velük szemben mégis obligóban maradjon.

Ha ugyanis egyesek nem fizetnek járulékot, mások, akik-nek — ma könnyű ezt elhinni — szintén terhes a járulékfizetés, joggal mondhatnák, akkor ők sem fizetnek.

És ezekkel a nemfizetőkkel szemben az Intézet mégis obligóban van. Ha u. i. hátramaradottjainak utánuk végellátási igénye megnyílik, a végellátási összegek terhére beszámíttatnak ugyan a felgyülemlett járulékhátralékok, de a beszámítás meg-történte után esetleg évtizedig fizettetnék tovább a végellátás. Ama biztosítási jogi elvet, hogy a biztosítási díj nem fizettet-vén, megszűnik a biztosítás, alkalmazni nem lehetett, mert így nem fizetés által illuzorikussá tétetnék a kötelező tagság, ami pedig az aránylag kisszámú karban alapfeltétele az intézmény fennmaradásának.

Vagy fenntartjuk az Intézetet vagy nem. Utóbbi esetben azonban valljuk be nyíltan tehetetlenségünket s ne akarjuk azt nemfizetéssel, a nemfizetés mentegetésével megkontremi-nálni.

Ha pedig fenntartjuk — emellett maradunk — akkor pon-tos járulék fizetéssel, az erre való szorítással segítsük elő annak felvirágoztatását.

E felfüggesztési szakasz intézményesítése előtt igen sok nehézséggel járt a hátralékok behajtása. Ha pedig végrehajtást vezetettünk s foglaltattunk — előfordult például, hogy a feleség igénypert adott be, ha pedig fegyelmi eljárást kértünk, — aminek vétkes mulasztás esetén van helye — nem is egyszer az történt, hogy a fegyelmi bíróság ezirányú megkeresésére az illető kamara oly „szakértői véleményt” adott, hogy az illető a mai viszonyok közt valóban nem tud fizetni, s erre az eljárás megszüntetett.

Hallottuk azt az ellenvetést, hogy elsőrendű életszükség-letekre sem telvén, hogyan fizessenek még járulékot? Kérdezem: vajjon éppen akkor, ha elsőrendű életszükségletekre sem telvén, ki van zárva a hátrahagyottakról való egyébkénti gondoskodás, ez — t. i. a hitvesről, a gyermekekről való gondoskodás nem szintén elsőrendű feladat?

Egyébként e § a gyakorlatban a pusztá létezése által haté-kony eszköznek bizonyul s az erre történt figyelmeztetéssel eszközölt felhívás rendszerint eredményes és felfüggesztés — épp a legutóbbi időben — egyetlen egy történt.

Másfelől azonban szót kell emelnünk e §-sal kapcsolatban az egyik vidéki kamarai elnöknek tudomásunkra jutott ama kijelentéséről, hogy az ő, illetve kamarája ezt a §-t alkalmazni sohasem fogja. Ez a kijelentés maga lehet — specialiter — kollegialitás, de az esetleg tapasztalando s e kijelentésnek meg-felelő magatartást az Intézet kénytelen lenne a törvényt fel-hatalmazás alapján kiadott rendelet vonatkozó intézkedéseivel való szembehelyezkedésnek tekinteni s az ellen a felügyeleti hatóságnál orvoslást keresni.

Ha már erről szólunk, itt említjük meg, hogy az intézet a kamarák többsége által igazán messzemenő támogatásban részesül, viszont egyes kamarák más tekintetben is nem támo-gatnak bennünket úgy, mint az törvényi kötelességük lenne. P. o. egyik kamarától rendszeresen nem kaptunk értesítést a névkönyvbe történt bejegyzésekről, működés megszüntetése, helyettes kirendeléséről, már pedig így a nagy munkával fel-épített nyilvántartásunk összeomlik.

Az új Szabályzat másik nagyfontosságú újítása továbbá

a döntőbírósi eljárás megreformálása. Azelőtt esetleg három jelöltből álló „bírósi” bírálta felül a kamara határozatát, ma az intézőbizottság döntése a közjegyzői kar kiválásaiból alakult ötös tanács elé kerül, mely — mint az eddigi tapasztalatok is mutatják — igen magas színvonalú jogász munkát végezve, oly ítéleteket hoz, melyek csak megnyugvást válthatnak ki. A szép, okfejtésű első döntőbírósi határozatok valóban elvi jelentőségűek s kiválóan alkalmasak egy helyes, döntőbírósi joggyakorlat kialakulásához.

Hiányossága az új Szabályzatnak, hogy — bár ezt kértük, de a minisztérium nem engedélyezte — az intézőbizottságnak nincs pouvoirja egyes rendkívül méltánylást érdemlő esetekben az 53. § keretein túlmenő segélyezésre. P. o. mikor mi adunk segélyt, sőt félnyugdíjat oly közjegyző hátramaradottjainak, ki soha semmit be nem fizetett — nem adhatunk segélyt sem annak az özvegynek, kinek férje pl. éveken át tag volt s befizetéseket teljesített, de tíz évi beszámítható működése nem volt.

3. Az új Szabályzat létesítetvén s a gyakorlatba átplantatván, az intézőbizottság most már nagy eréllyel látott hozzá harmadik feladata megoldásához, melynek előkészületei addig parallel folytak, t. i. az Intézet tőkésíthető vagyonának befektetése feladatának megoldásához. A Kir. Közjegyzők Közlönye említett jubileumi számában jelentettük be az ez irányban való döntés megtörténtét. E bejelentésünkkel kapcsolatban részletesen elmondottuk, hogy minő gondossággal jártunk el a veendő, avagy létesítendő objektum kiválasztásánál,

mennyi ily vételi, illetve építési tervet dolgoztunk behatóan ki,

mily szempontok estek döntően latba amellet a megoldás mellett, mely már a megvalósulás stádiumában van;

az e cikk keretében elmondottakra utalva, most azt jelenthetem,

hogy az építési munkálatok minden zökkenő nélkül és a hosszú őszre tekintettel — igen kedvező körülmények között folytak s ma már befejezéshez közeledik a Horthy Miklós körtezen épülő bérházunk.

Itt kell beszámolnom arról, hogy a gondos körültekintéssel létesített szerződési megállapodásunk szerint a vállalkozó a kialakított 200.000 P vételárért

a központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással, a nagyobb

lakások tekintetében beépített szekrényekkel, lifttel stb. ellátott házat teljesen készen 1935 június 30-án tartozik átadni, ebben az összegben minden mellékiadás így: az általunk odaállított ellenőrző szakértő díja, engedélydíjak, átírási s egyéb illetékek, járdakészítés, erkély helyfoglalási díjak, kerítés, víz, csatorna stb. bekötési díjak, kertrendezés, stb. szóval minden bennfoglaltatik, úgy hogy a 200.000 P pauszösszegezen felül az Intézetet semmi költség vagy kiadás nem terheli.

A fizetések az ellenőrzői utalvány alapján a teljesített munkához képest successzive teljesítették — a fizetési részleteket akként állapítva meg, hogy mindig több értékünk legyen a házban, mint amennyit fizetünk — jogunkban lévén az utolsó 25.000 P részletet — nem érintve az általunk is kiadott, szokásos garanciákat, 6 hónapig visszatartani.

Az épület ma már befejezéshez közeledik, — a belső vakolás majdnem kész s egyes lakások jó áron már bérbe vannak adva.

Ezek után tisztelettel előterjesztem a Szabályzatban előírt és a Kir. Közjegyzők Közlönye című szaklapban közzétett mérlegszámlát eredmény számlát s költségvetési illoirányzatot.

Ehhez azt teszem hozzá, hogy

azóta is — az eredményszámla 1934 XII. 31-én záratván le — főként a hátralékok törlesztése révén vagyonunk szépen szaporodott — ma cca 190.000 P a részben ingatlanban, részben pénzben meglévő tényleges vagyonunk.

az adományok címen befolyt összeg nagy része dr. Rónay Károly volt kartársunk részére megítélt végellátásnak általa fel nem vett részeiből állanak elő, egyes adományösszegek a kartársak közötti vitás anyagi kérdések gavalléros elintézéséi.

Az adományokról szólva emlékeztetnünk kell a kamarákat az 1874 évi XXXV. t. c. 197 §-ára, mely szerint a pénzbírságok a kamara által évről évre meghatározandó jótékony célra fordítandók, — e címen talán leginkább az Intézetet illetnék meg az ily bírságpénzek, mi pedig ezeket — dacára a kamarákhoz e tárgyban írt megkereséseknek — sajnos, nélkülözzük.

Amint említettük már — részben ingatlanban, részben készpénzben cca 190.000 P tényleges vagyonunk van, 1932-ben, mikor az Intézet vezetését átvettük: vagyonunk — pedig akkor az első 6 hónapban csak befizetést eszközöltünk, végellátást azonban nem fizetünk, 92.240.50 P volt.”

A közgyűlés az elnöki előterjesztésnek megfelelően tudomásul vette, hogy az intézet eredmény- és mérlegszámláját, valamint a költségvetési előirányzatot a nyugdíjszabályzat rendelkezéseinek megfelelően a Kir. Közjegyzők Közlönyében közzétették s azokat, nemkülönben az állandó ellenőrző bizottság jelentését elfogadta s felmentvényt úgy az intézőbizottságnak, mint az állandó ellenőrző bizottságnak egyhangúlag megadta.

Ugyancsak egyhangúlag határozott a közgyűlés az intézőbizottság javaslatának alapján az új nyugdíjszabályzat rendelkezéseinek megfelelően módosított új ügyviteli szabályzat megállapítása, az állandó döntőbírótság ügyrendjének jóváhagyása tárgyában s abban a kérdésben is, hogy a kerettörvényt, a nyugdíjszabályzatot, az ügyviteli szabályokat és a döntőbírótság ügyrendjét külön füzetben kinyomtatják s azt minden intézeti tagnak meg fogják küldeni.

Fekete László dr. elnök ezután bejelentette, hogy a szabályzat értelmében úgy az intézet elnökének, az intézőbizottság, valamint az ellenőrző bizottság tagjainak megbízatása lejárt s így mindezekre vonatkozólag új választásnak lesz helye. A közgyűlés közfelkiáltással az intézet elnökévé újból *Fekete* László dr. budapesti kir. közjegyzőt, az intézőbizottság rendes tagjaivá *Bognár* József dr. mezőtúri, *Cholnoky* Imre dr. és *Szemerjay-Petrán* Tibor dr. budapesti kir. közjegyzőket, valamint *Szirák* László dr. budapesti kir. közjegyző helyett, pótagokká pedig *Meixner* László dr. váci kir. közjegyzőt és *Kozányi* Pál dr. budapesti kir. közjegyzőhelyett három évre, az állandó ellenőrző bizottság tagjaivá pedig *Balassa* Lajos dr. ócsai, *Kovách* Dénes dr. nyiregyházi kir. közjegyzőket és *Hirkó* Boldizsár dr. budapesti kir. közjegyzőhelyett egy évi időtartamra megválasztotta.

Az elnök a választás eredményét enuniciálva bejelentette, hogy a közgyűlésre egy indítvány beérkezett ugyan, azt azonban vissza is vonták. A közgyűlés berekesztése előtt *Lázár* Ferenc dr. szólalt még fel s teljes elismerése mellett hangsúlyozván azt a nagy áldozatkészséget, amelyet a kar az intézet fenntartása érdekében a mostoha gazdasági viszonyok mellett is, anyagi erejének jelentős megfeszítésével tanúsít s amellyel ez a generáció a jövő nemzedék terhét vállalja. A hála és az elismerés hangján nyilatkozik az intézet kiváló elnökéről és egész

vezetőségéről, akik nehéz, céltudatos munkával igyekeznek az intézet stabilitását megteremteni s az intézet áldásos működését minden vonalon az indokolt rigorozitással biztosítani. Az elismerő szavakat *Fekete* László dr. elnök a maga és munkatársai nevében megköszönve a közgyűlést berekesztette.

A nyugdíjintézet közgyűlésének befejezése után az intéző bizottság tartott alakuló ülést s ezen elnökhelyettesé *Szemerjay-Petrán* Tibor dr. budapesti közjegyzőt, az állandó ellenőrző bizottság ugyanekkor tartott ülésén annak elnökévé pedig *Balassa* Lajos dr. ócsai közjegyzőt választották meg.

A budapesti kamara közgyűlése.

Lázár Ferenc dr. kamarai elnök megnyitván a közgyűlést kijelentette, hogy a tanácskozások megkezdése előtt két gondolattal kíván foglalkozni. Elsőnek a közjegyzői rendtartás reformjának kérdésével, megnyugtatóan e tekintetben a közgyűlés tagjait, hogy ennek előkészítő munkálatai folyamatban vannak s hogy e tárgyban előre láthatólag már a jövő hónap folyamán hetenként értekezletet s lehetőleg havonta kamaraközi értekezletet fognak tartani. Mivel a most készülő magyar közjegyzői rendtartás lesz a legújabb közjegyzői törvény, modernségben, nivóban, szellemben és alkalmasságban nem maradhat a legújabb külföldi közjegyzői törvények mögött. A régi rendtartásnak 60 hosszú év alatt igen sok rendelkezése avult el s annak sok más rendelkezése a modern élet jelenségeihez sehogysen applikálható. Ezekenfélül vannak még munkaterületek, amelyek más foglalkozási ágak érdekeinek sérelme nélkül közjegyzői hatáskörbe volnának sorolhatók. Ki kell tehát gondolni egy nivós modern lehető tökéletes reformot, amely az állam jelenlegi fejlődésének megfelel s a mely az igazságügyi állami berendezkedés kiegészítő szerveként működve a minél világosabb és egyszerűbb jogszolgáltatás érdekeit hathatósan és eredményesen szolgálhassa. A másik gondolat, amelyet szintén kifejezésre kívánt juttatni, *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek az országos egyesület jubiláris díszközgyűlésén való nagyértékű felszólalásával van kapcsolatban, s ez az a jelenség, amelyet az utóbbi időben mind sűrűbben lehet észlelni, hogy t. i. a jogeszmé uralmának szükségességébe vetett hit csökken, az eszmei jogállam gondolata háttérbe szorul s nemcsak a speciális jogászai foglalkozások értéke száll alá, hanem olyan törekvéseket is látunk, amelyek a magasabb foglalkozásokat a jogászai kvalifikációtól lehetőleg mentesíteni kívánják. A jogászság

indokolt vezető szerepének fenntartása érdekében ezekkel a törekvésekkel szembe kell szállani, legalább is figyelő és védő állásba kell felsorakozni, mert meggyőződése, hogy nagy nemzeti célok intenzív szolgálatát csak a jogállam eszméjét hirdető és megvalósító jogászság céltudatos munkássága biztosíthatja.

Az élénk tetszéssel fogadott, komoly gondolatokat felszínre hozó tartalmas elnöki megnyitó beszéd után a kamara évi jelentését *Barcs* Ernő dr. titkár terjesztette elő. A jelentés általános és bevezető része a következő:

„Emlékezzünk! . . . Emlékezzünk meg a lefolyt és az elkövetkezendő új kamarai esztendőnek jubiláris évfordulóiról. Emlékezzünk, de ne a vigasság okából, — mert amíg félárbóca eresztve leng a magyar zászló, addig vigadni nincs okunk — hanem emlékezzünk a kegyelet és okulás okából, mely összekapcsol bennünket a múlttal; útmutatással szolgál és erőt ad nekünk a jövő küzdelmeihez.

1584—1934. Háromszázötven évvel ezelőtt Szent István napján Nagyszombaton *Mosóczi* Zakariás nyitrai, *Telegdi* Miklós pécsi püspökök és *Ilosvay* István egri prépost nyomtatásban közrebocsátották a „*Decreta Constitutiones et Articuli regum in clyti Regni Hungariae*“ címen kiadott törvénygyűjteményüket, amely 1696-ban kapta és azóta viseli a „*Corpus Juris Hungarici*“ nevet. Ez az első nyomtatásban megjelent törvénygyűjteményünk, a magyar jog egykori fejlődésének ötszázados eredményét tartalmazza.

Kamaránk 1934. évi július hó 10-én tartott ülésében emlékezett meg e nevezetes évfordulóról. Képviseltette magát a *Corpus Juris Hungarici* első nyomtatott kiadása megjelenésének 350-ik évfordulója alkalmából 1934. október 6-án az Országos Ügyvédszövetség által megtartott emlék-ülésen, s ezuttal is kegyelettel idézi fel és közgyűlésünk jegyzőkönyvében megörökíti azoknak a tiszteltre méltó férfiaknak az emlékét, akiknek önzetlen fáradozása adta kezünkbe azt a hatalmas nemzeti fegyvert, amelyet *Corpus Juris Hungarici*nak nevezünk.

1919—1934. A nagy világegés után porig sujtott Magyarország újjáéledésének kezdetét jelenti az a nap, amikor 1919. november 16-án vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója, mint fővezér, a Nemzeti Hadsereg élén bevonult Csonkaházánk fővárosába.

Kamaránk e nagyjelentőségű történelmi esemény 15-ik évfordulója alkalmából 1934. november 13-án tartott ülésének egy-

hangú lelkesedéssel hozott határozata folytán örömteljes alattvalói hódolatának adott kifejezést, melyet a Főméltóságú Kormányzó Úr szives köszönettel fogadni méltóztatott s erről a kamarát a kabinetiroda főnöke útján értesítette.

Most, amikor 1935. március hó 1. napján 15-ik évfordulója volt annak, hogy a nemzetgyűlés vitéz nagybányai *Horthy* Miklós fővezért Magyarország kormányzójává választotta s a nemzet ezen az évfordulón a Kormányzó Úr határozott kívánságára a nyilvános ünnepeket mellőzte, mi mégsem zárkozhatunk el az elől, hogy ehelyütt alattvalói hűségünknek és ragaszkodásunknak adjunk kifejezést a Kormányzó Úr személye iránt és Isten áldását kérjük reá és családjára, hogy államfői bölcsességével kormányozhassa tovább megcsonkított Hazánk hányatott hajóját a szebb és jobb magyar jövő réve felé.

1875—1935. A múlt évi közgyűlés elé terjesztett jelentésünkben megemlékeztünk arról, hogy az 1874. évi XXXV. törvénycikk az országos könyvtárba iktatásának 60-ik évfordulójához jutott. Ez évi augusztus hó 1. napján lesz 60-ik éve, hogy a törvény az 1875. évi XXXI. tc. rendelkezése folytán 1875. évi augusztus hó 1-én életbelépett. Nem akarjuk ehelyütt megismételni mindazt, amit ide vonatkozólag a múlt évi jelentésünkben elmondottunk, csupán annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy az újonnan összeülő országgyűlés a közjegyzői rendtartást is reform-munkájának keretébe be fogja illeszteni.

1884—1934. E két évszám közé eső ötven esztendő a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyletének félévszázados fennállását jelenti.

Kamaránk a kir. közjegyzői kar eme társadalmi egyletének 1934. évi december 8-án jubiláris díszközgyűlés keretében tartott ünnepségéhez őszinte örömmel csatlakozván, jóleső érzéssel állapíthatta meg azt, — amit az egyébként ugyanakkor megindulásának 40. évfordulóját ünneplő Kir. Közjegyzők Közlönye akként regisztrált — hogy: „a magyar igazságügyi kormány, a gyakorlati és elméleti magyar jogászság legkiválóbb reprezentánsai emelkedett, elismerő szavakkal tettek ünnepi vallomást amellyel, hogy a magyar közjegyzői intézmény a jogszolgáltatás nagyfontosságú területén nemcsak eredményesen jelentős szerepet tölt be, hanem annak fenntartása és korszerű fejlesztése minden irányú közérdekekkel igazolt.“

Eme visszaemlékezések után áttérhetünk az elmúlt esztendő-

nek karunkat és a közjegyzői intézményt általában érdeklő és érintő események megvilágítására.

A közjegyzői és a helyettesi kar helyzete természetesen függvénye volt az általános gazdasági viszonyoknak.

Ha az elmúlt esztendő gazdasági viszonyait szemlélet tárgyává tesszük, arra a megállapításra jutunk, hogy habár az év első felében némi javulás jelei mutatkoztak is, a nemzetközi politikában bekövetkezett nyugtalanító események újabb válságot és visszaesést idéztek elő. És eme látszólagos javulást követő újabb visszaesés a közjegyzői ügyforgalomban is éreztette hatását.

Erre egyébként az ügyforgalmi kimutatás adatainak részletes ismertetésénél még alább visszatérünk.

Az igazságügyi kormányzat élén az elmúlt kamarai évben is dr. Lázár Andor igazságügyminiszter úr önagyméltósága állott, — akinek a legutóbb újonnan megalakult kormányban való megmaradását őszinte örömmel fogadtuk — mert a közjegyzői kar és az intézmény sorsa iránt mindenkor meleg érdeklődést tanúsított. Megértéssel és jóakarattal találkoztunk nála minden kérdésben, amely a közjegyzői hivatás betöltésénél „a nélkülözhetetlen bizalom erkölcsi alapjainak fenntartását“ és a közjegyzői intézménynek az igazságszolgáltatás szervezetében való megerősödését célozta.

Ékes tanúbizonyságot tett erről nemcsak azokban az emléksorokban, amelyeket a Kir. Közjegyzők Közlönyének jubileumi számában írt, hanem a Kir. Közjegyzők Országos Egyletének jubiláris díszközgyűlésén elmondott beszédében is.

Az Országos Ügyvédi Gyám és Nyugdíjintézettről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása alkalmából is a közjegyzői kar helyzetének helyes felismerésével felszólalása során reá mutatott arra, hogy a gazdasági krízisnek nemcsak az ügyvédi kar, hanem a közjegyzői kar is áldozata, amelynek munkalehetőségei és kereseti lehetőségei már a minimum alá csökkentek.

Az új közjegyzői nyugdíjszabályzat megalkotása és az örökösödési ügyekben felszámítható közjegyzői díjak újabb szabályozása az igazságügyi kormányzat, megértő gondoskodásáról tesznek bizonyosságot.

És ugyanezt a megértést és a közjegyzőség helyzetének javítására irányuló jóindulatú támogatást tapasztaltuk mindenkor dr. Tasnády Nagy András volt igazságügyi államtitkár úr részéről is, akinek az igazságügyminiszeriumból való távozását őszintén sajnáljuk.

Bíróságainkkal fennálló kapcsolatunk is az elmúlt esztendőben még szorosabbá vált.

A legfelsőbb bíróságunknak, a magyar királyi Kuriának vezetésében beállott változás alkalmával meleg hangú búcsúsorokat intéztünk nyugalomba vonulása következtében a Kuria elnöki állásától megvált dr. Juhász Andorhoz, aki csaknem félszázados értékes és kiváló képességeiről tanúskodó munkálkodása alatt a nagy bírák minden erényével irányította és fejlesztette a magyar igazságszolgáltatást.

Üdvözlő irattal köszöntöttük dr. Osvald Istvánt a Kuria elnökévé, dr. Töreky Gézárt a Kuria másodelnökévé és dr. Gáll Endrét koronaügyésszé történt kinevezésük alkalmából.

Az üdvözlő iratra szívélyes köszönő sorokat kaptunk s azonfelül az új kuriai elnök és másodelnök, valamint a koronaügyész kamaránk elnökét megtisztelő látogatásukkal tüntették ki.

Kamaránk területén az alsóbb fokú bíróságainkkal való együttműködésünk is a legharmonikusabb volt.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy az a szoros kapcsolat amely az ügyvédi és a közjegyzői kart a sorsközösség folytán egybefűzte, az elmúlt esztendőben még erősebbé vált s e részben hervadhatatlan érdemei vannak a budapesti ügyvédi kamara volt és jelenlegi elnökének, dr. Pap Józsefnek és dr. Kövess Bélának, akiknek az Országos Egyletünk jubileuma alkalmából a Kir. Közjegyzők Közlönyének jubileumi számában közzétett cikkei és dr. Pap Józsefnek, valamint az ügyvédszövetség képviselőjében dr. Konkoly Elemérnek a jubileumi díszközgyűlésen elhangzott felszólalásai a szebb és jobb jövő érdekében a két testvérkar vállvetett együttműködésének értékes zálogai.

A társkamarákkal a közjegyzői kar egyetemét és az intézményt érintő ügyekben — különösen a kamaraközi értekezletek útján — a legszorosabb együttműködést tartottuk fenn s a kamaraközi értekezletek elé kerülő ügyekben sikerült mindenkor a legteljesebb összhangban egyöntetű állásfoglalásra jutnunk; amely állásfoglalást egybefoglaló memorandumok és felterjesztések elkészítésére, a legtöbb esetben az értekezlet részéről a megtisztelő megbízást kamaránk kapta.

Az 1934. január 27-én tartott kamaraközi értekezlet megbízásából elkészítettük a közjegyzőhelyettesek állástalanságának megszüntetése és megelőzése érdekében szükségesnek látszó intézkedésekre vonatkozó javaslatokat tartalmazó emlékiratunkat, amelyet

15.459/1934. I. M. VIII. szám alatt nyújtottunk be az Igazságügy-miniszter úrhoz.

Ennek az emlékiratnak javaslatai az Igazságügyminiszteriumban 1934. október 10-én tartott értekezlet alkalmával kerültek megvitatás alá. Az értekezletet dr. *Tasnády Nagy András* államtitkár vezette s azon résztvettek a kamarák és bíróságok meghívott képviselői.

1934. október 9-én tartott kamaraközi értekezleten a debreceni kamarának négy javaslata került tárgyalásra és a közjegyzői rendtartás általános reformjára vonatkozó előmunkálatok technikai keresztülvitele is részletes megbeszélés tárgya volt.

Az 1934. december 7-én tartott kamaraközi értekezleten a közjegyzői díjszabás reformja volt a tárgysorozatra tűzve.

Az értekezleten létrejött megállapadásokat egybefoglaló memorandum elkészítésére ez alkalommal is a mi kamaránk nyert megbízást. Felterjesztésünkben tett javaslataink a 6800/1935. I. M. számú díjrendelet megalkotásánál — sajnos — nem minden vonatkozásban vétettek figyelembe.

A *Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyletéről* jelentésünk bevezető részében már megemlékeztünk. Ehelyütt csupán azt kívánjuk megemlíteni, hogy az Egylet jubiláris közgyűlését követő központi bizottsági ülésén az elnöki tisztéről lemondott dr. *Lázár Ferenc* helyébe dr. *Hanny Tódor* győri kir. közjegyző választott meg, akinek egyéni kiválóságai, az Egylet vezetésére vonatkozó irányelvei és célkitűzései biztos garanciái annak, hogy — miként a múltban, úgy a jövőben is — betölthesse az Egylet alapszabályszerű nemes hivatását.

A *Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete* dr. *Antalffy Zsiros Aladár* elnöklete alatt kifejtett működésével értékes adatokat szolgáltatott a kamarának a helyettesi kar érdekében végzett munkájához.

Az Egyesület által összegyűjtött adatokból tudjuk meg, hogy Csonkamagyarország területén 81 helyettes működik, akik közül kettő menekült közjegyző, 12 pedig nyugdíjas. A 67 helyettes közül 10 évet meghaladó idő óta 13·5 %; 8 évnel hosszabb idő óta 38·7 %; 6 évnel hosszabb idő óta pedig 59 % működik. Körülbelül 60 % hadviselt és 48 % nős.

Az elmúlt esztendőben egyetlen helyettes sem nyert kinevezést. Pécs, Balassagyarmat, Szentés, Szeged, Szentgotthárd, Tamási és Rétság kölcsönös áthelyezésekkel töltettek be, csupán Vámos-

mikolára volt alkalmuk a helyetteseknek pályázni, ez az állás azonban karon kívüli pályázóval töltetett be.

Elismeréssel kell adóznunk a „*Királyi Közjegyzők Közlönye*“ szerkesztőségének és munkatársainak, akik e lapot nemcsak a kir. közjegyzői működés nélkülözhetetlen szaklapjává és segédeszközévé tették, hanem azt olyan magas színvonalra emelték, hogy a jogi szaklapok sorában elismerten az elsők között foglal helyet. Különösen kiemelendő a lapnak 1934. december havában megjelent jubileumi száma, amelyben a hazai és külföldi jogi irodalom kiválóságainak cikkei és emléksorai láttak napvilágot.

E helyütt kell megemlékeznünk *Dr. Telman Sándor* zalaegerszegi kartársunknak az „Örökösödési eljárásról“ szóló könyve II.-ik kiadásának megjelenéséről, amely kiváló munkájával a szerző a közjegyzői jogi szakirodalmat jelentős értékkel gazdagította.

A *Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetéről* való megemlékezésünk során örömmel állapítjuk meg, hogy a nyugdíjintézet tagjai, a nyugdíjintézet magasztos célját átérezve, a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette nagy anyagi megerőltetéssel és igényeik megszorítása árán — igen kevés kivételtől eltekintve, — általában pontosan tesznek eleget a nyugdíjintézettel szemben fennálló kötelezettségüknek.

Ezek után ismertette a jelentés az elmúlt év igazságügyi vonatkozású törvényalkotásait s ezek között a következőkben az 1934. évi III. törvénycikket.

„E törvény 1. §-a zugirászat vétségének minősíti azt, ha valaki díjért, vagy más ellenszolgáltatásért mást bíróság, vagy hatóság előtt képvisel, vagy más részére beadványt, vagy okiratot szerkeszt, vagy e cselekményekre ajánlkozik, anélkül, hogy erre mint bejegyzett ügyvéd, vagy — bár be nem jegyzett ügyvéd — az 1911. I. t. c. 95. és 97. §-a, avagy más jogszabály alapján jogosult volna.

A törvény javaslatának felsőházi tárgyalásán igen értékes felszólalások hangzottak el, melyek kifogásolták a törvényjavaslatot abból a szempontból, hogy a községi jegyzők magánmunkálatait továbbra is fenntartja. (*Dr. Pap József, Dr. Kölcsey Sándor.*)

A vita berekesztése után *Lázár Andor* dr. igazságügyminiszter felszólalásában hangsúlyozta, hogy a javaslatnak nem az a célja, hogy bizonyos foglalkozási ágakat védelmébe vegyen azért, hogy azoknak munkalehetőséget nyújtson, hanem hogy a jogkereső közönységet megvédje a kontármunkák káros következményeitől.

Különösen reámutatott az igazságügyminiszter arra, hogy habár

a törvényjavaslat szóhasználata olyan, mintha abban kifejezetten az ügyvédségről lenne szó, azonban ez senkit tévedésbe ne ejtsen, mert itt szó van mindazokról, akik jogszabályok feljogosítása alapján végezhetnek olyan munkát, amelyet a zugirászati törvénnyel kívánnak védeni. Szó van tehát a kir. közjegyzőkről is, akiknek munkakörük védelmére jogos és erkölcsileg is indokolt igényük lehet.

Az igazságügyi vonatkozású rendeletek közül a jelentés méltatja „A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjügyéről” szóló 15.600/1934. I. M. számú „A telekkönyvben 1914. évi január hó 1. napja előtt kezdődő hatállyal bejegyzett jelzálogjogoknak telekkönyvi törléséről” szóló 25.300/1934. I. M. számú rendeletet, mely ezeknek a jelzálogjogoknak törlését egyszerűsíti. Majd megemlékezik az örökösödési ügyekben felszámítható közjegyzői díjakról és költségekről kiadott, 1935. február 17-én életbelépett 6800/1935. I. M. számú rendeletről, amelynek életbelépése óta olyan rövid idő telt el, hogy ma még nem tudunk határozott véleményt mondani a tekintetben, hogy az mennyire fog a köznek és a karnak javára szolgálni.

Annyit azonban mindenesetre megállapít a jelentés, hogy a közjegyzői kar szociális szempontok által vezéreltetve igen sok munkájának díjazásáról mondott le, hogy a kisebb hagyatékokat az örökösödési ügy rendezési költségeinek terhe alól minél nagyobb mértékben mentesíthesse.

A pénzügyi vonatkozású rendeletek közül kiemelendőknek tartja a jelentés a 8900/1934. M. E. számú rendeletet „A vagyonátruházási illetékekről szóló 1920. XXXIV. t. c. egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről,” — majd hivatkozik arra, hogy a közjegyzői karnak az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-ának módosítása érdekében az igazságügyi és pénzügyi kormányhoz intézett ismételt felterjesztései a 68.700/1934. M. E. számú rendelet kiadását eredményezték. Ez a rendelet „az öröklési illeték bélyeggel való leróvásának elmulasztása miatt kiszabott birságnak méltányosságból való elengedéséről” szól.

A jelentés a különös részben a kamara beléletében előfordult eseményekről, a személyi és területi változásokról, a kamara igazgatásáról, a kamarának és a kamara területén székhellyel bíró kir. közjegyzőknek tevékenységéről és ügyforgalmáról számol be. A személyi változások rendjén megemlékezik arról, hogy az elmúlt kamarai évben a halál a kamaránál bejegyzett közjegyzők közül

Dr. *Stamberger* Ferencet, a helyettesek közül pedig Dr. *Falcione* Lászlót ragadta el az élők sorából. Mély fájdalommal — mondja a jelentés — töltötte el kamaránkat az a veszteség, amelyet Dr. *Stamberger* Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, 39 éven át volt budapesti kir. közjegyző elhalálozásával el kellett szenvednünk. Fenkölt nemes gondolkodása, kristálytisza erkölcsi felfogása, törvénytisztelete, hivatásának végtelen szeretete, fáradhatatlan munkabírása, mindenkor a közjegyzői hivatás betöltésének követendő példájaként fog szemünk előtt lebegni.

A kamara területéről áthelyezés folytán eltávoztak: Dr. *Sziller* Péter Balassagyarmatról Pécsre, Dr. *Albertényi* Andor Vámosmikoláról Szentesre. Viszont a kamara területére kerültek Dr. *Jakab* Zoltán Szentesről Balassagyarmatra, áthelyezés folytán, — Dr. *Matheovits* Ferenc pedig Vámosmikolára történt kinevezése következtében. A legutóbbi napokban történt kölcsönös áthelyezés folytán Dr. *Kenderessy* János Rétságáról Tamásiba, Dr. *Petrán* József Tamásiból Rétságra kerül.

Örömmel emlékezik meg ezután a jelentés arról, hogy *Fekete* László dr. és *Kepes* János dr. kartársaink kiváló érdemeik elismerésül a kormányfőtanácsosi címet kapták és hogy *Fekete* László dr. az egységes bírói és ügyvédi vizsgálóbizottság tagjává újból kineveztetett.

A kamarai beadványok száma az előző évi 1462-vel szemben 1513-ra emelkedett. A beadványok a tárgy fontosságához képest részben ülésen kívül, részben pedig az év folyamán tartott 22 ülésen nyertek elintézését.

Felterjesztést intézett a jelentés szerint a kamara a nyelvjogosítvány elnyerése céljából a nyelvben való jártasság igazolása tárgyában az igazságügyminiszterhez, amely felterjesztés folytán a kamarához az 5.585/1934. I. M. VII. sz. alatt érkezett leiratban az igazságügyminiszter arról értesítette a kamarát, hogy a nyelvben való jártasság igazolására 1935. január 1-től kezdve tolmácsi vizsga letételét kívánja. Felterjesztés ment továbbá a *Budapesti Közlönynek* a kir. közjegyzők részére kedvezményes előfizetési árért leendő megküldése iránt a belügyminiszterhez, amely felterjesztés sikerre nem vezetett. Az ingatlan árverések foganatosításával vidéken is a kir. közjegyző megbízása érdekében az igazságügyminiszterhez intézett a kamara felterjesztést, amelyre kapott leirat szerint intézkedés szükségét az Igazságügyminiszter már azért sem látta, mert tíz vidéki közjegyző egyenesen kijelentette, hogy ily megbízást nem vállal. Felterjeszté-

seket intézett még a kamara a cégjegyzékrendeletnek oly értelmű kiegészítése iránt az Igazságügyminiszterhez, hogy cégtulajdonos, vagy cégtag elhalálása esetén az örökös a cégjegyzékbe csak örökösödési bizonyítvány, vagy hagyatékátadó végzés alapján legyen bejegyezhető. Az örökösödési ügyekben a postaportók terhének viselése alóli mentesítés érdekében a Kereskedelmi miniszterhez intézett felterjesztést a kamara, a miniszter azonban azt teljesíthetőnek nem találta s végül a hagyatéktárgyalási díjak jelzálogjog bekebelezése után a bejegyzési illeték kiszabásának mellőzése iránt a budapesti m. kir. pénzügyigazgatósághoz, amelynek a 124.969/1934. átirat szerint helyt adni nem lehetett.

Az igazságügyminiszter T. 519 101. számú leirata folytán véleményes jelentést adott a kamara a halálesszfevételek kezelése körüli eljárásra vonatkozólag az örökösödési eljárási rendelet módosítását tartalmazó rendelettervezetre.

A Kuria elnökéhez beadványt intéztek a Polgári Határozatok Tárába felvett 68. számú elvi jelentőségű határozat megváltoztatása érdekében jogegységi döntvény hozatala iránt figyelemmel arra, hogy nyelvi jogosítvánnyal rendelkező közjegyző által készített okirat felvételénél két ügyleti, tanu vagy egy másik közjegyző alkalmazása az 1874. XXXV. t. c. 78. §-át kiegészítő 1886. VII. t. c. 26. §-ának helyes értelmezése mellett szükségtelennek látszik.

Megállapítja folytatólag a jelentés, hogy „a kamara a törvényben reárott felügyeleti hatáskörében az elmúlt esztendőben is éber figyelemmel kísérte a kebelébe tartozó kir. közjegyzők működését és ezt nemcsak a rendes irodavizsgálatok útján eszközölte, hanem azonkívül is minden esetben gyakorolta a felügyeleti jogát, valányszor a kari ethika, a közjegyzői állás tekintélyének és a közhitelességbe vetett hitnek megóvása érdekében annak szükségét látta.

Különösen szükségesnek látta a kamara, hogy gátat vessen a közjegyzői rendtartás 97. §-ában említett ténytanúsítások terén a a törvény szellemével, a közjegyzői működés komolyságával és jogszolgáltatási fontosságával össze nem egyeztethető gyakorlat kifejlődésének. A merőben reklámcélokat szolgáló tanúsítások mind gyakrabban fordultak elő. A közhitelesség ártalmára voltak és arra voltak alkalmasak, hogy a közjegyzői tekintélyt lejárassák.

Ezért a kamara egyrészt, hogy a kebelébe tartozó közjegyzőknek a törvény szellemével összeférő egyöntetű gyakorlat kialakulására irányt szabjon, másrészt, hogy fentemlített szempontokból kifogásolható ténytanúsítások iránti megkeresések elhárítására a

közjegyzőknek kezébe fegyvert adjon, elvi álláspontját adott esettel kapcsolatban 91/1934. kk. szám alatt hozott határozatában lefektette és határozatát miheztartás végett a Kir. Közjegyzők Közlönyének 1934. évi február havi számában közzétette.

A foganatosított irodavizsgálatok során egy esetben észlelt a kamara olyan szabálytalanságot, amely miatt a fegyelmi eljárás megindítása iránt kellett intézkedni, négy esetben pedig az ügyvitelre vonatkozó olyan kisebb kifogás merült fel, amely megfelelő utasítás megadásával volt elintézhető.

A felügyeleti jogának gyakorlásánál a kamara nem tévesztette szem elől azt a feladatát sem, hogy a közjegyzőket és helyetteseket a rosszhiszemű és nyilvánvalóan alaptalan panaszokkal szemben kellő védelemben részesítse és a panaszolt kari sérelmekre orvoslást keressen.

Az elmúlt év folyamán a kamarához érkezett 36 panasz és pedig 30 közjegyző és 6 jelölt ellen. Ebből áttettek a fegyelmi bíróhoz 12, megszüntettek saját hatáskörben 14, más módon 10 ügyet.

A kamara területén működő kir. közjegyzők 1934. évi tevékenységi és ügyforgalmi kimutatása az 1912., 1923. és 1933. évi kimutatásokkal összehasonlítva, a jelentés szerint a következő számadatokat tünteti fel:

Ügyforgalom	1912	1923	1933	1935
	éve k b e n v o l t			
	45	60	71	71
k ö z j e g y z ő				
Ügyszám	38.595	49.323	28.059	29.582
Óvás	66.515	3.650	29.149	21.382
Birói megbízások	910	93	758	794
Másolat hitelesítés	26.232	69.984	21.999	19.889
Fordítás	3.301	4.006	876	806
Magánbeadvány	6.265	4.943	2.711	2.762
Az ügyszámok részletezése :				
Okirat	12.911	12.747	7.276	7.647
Közjegyzői kényszer alá eső	2.559	2.555	1.391	1.420
Egyéb okirat	8.785	8 088	4.866	5.068
Közokirat erejére emelt magánokirat	23	10	10	6
Halálesszfevételek	1.867	2.488	1.226	1.399
Névalírási hitelesítés	22.771	33.844	16.506	17.384
Egyéb tanúsítvány	2.012	2.028	3.682	3.929
melyből házassági ügyb. kül. élési t.	—	—	—	3.140
ezekből szegényjogos	—	—	—	2.537
Letét	578	307	378	378

Az örökösödési ügyek részletezése:				
Az eljárás megindult	13.540	16.744	14.069	13.772
Az előző évről folyamatban maradt . . .	840	3.715	2.459	2.069
Feldolgozandó volt összesen	14.380	20.459	16.528	15.841
ebből befejeztetett	13.180	16.696	14.466	13.786
Az év végén folyamatban maradt	6.831	3.564	2.062	2.055
Örökösödési bizonyítványt kértek	—	—	77	75
A közjegyzőnél kihirdetett végrendelet .	—	—	2.075	1.978
A bírói megbízások részletezése:				
Árverés	486	25	590	664
Tömegfelosztás	400	50	47	23
Leltározás	24	18	32	6
Előleges bizonyítás	—	—	—	—
Az árverés foganatosítása elmaradt . . .	—	—	—	341

Ezek alapján az egy-egy közjegyzőre eső átlag.

Egy közjegyzőre esett átlag	1912	1923	1933	1934
	é v e k b e n			
Az ügyszámokból	857	822	395	416
Az óvásokból	1 478	60	410	301
Az örökösödési ügyekből	300	279	198	193
A bírói megbízásokból	20	115	10	11
A másolat hitelesítésből	583	1.166	309	280
A fordításból	73	66	12	11
A magánbeadványokból	139	82	35	38
Az okiratokból	286	212	102	107

A statisztikai adatokhoz megjegyzi a jelentés, hogy az összehasonlítás alapjául a világháborút megelőző 1912. és az azt követő 1923. éveket azért választotta, mert azoknak az éveknek gazdasági viszonyai az őket megelőző és követő évek között a legrosszabbak voltak. És mégis, ha ezeknek a legrosszabb éveknek az ügyforgalmi adatait az 1933. és 1934. év ügyforgalmi adataival egybevetjük, a fenti átlag kimutatásban feltüntetett sajnálatos eredményre jutunk, nem is szólva arról, hogy a számbeli visszaesésnél még súlyosabb az értékekben való csökkenés. A statisztikai adatok megerősítik azt a megállapítást, hogy az elmúlt 1934. esztendő gazdasági viszonyai végeredményben az előző 1933. évvel szemben javulást nem mutatnak. Az ügyszámokban mutatkozó, említésre sem méltó s az előző évvel szemben átlag 21 ügyszámot kitevő emelkedés ugyanis, egyrészt a gyermekek vallására vonatkozó meg egyezést tartalmazó okiratok szaporodására, másrészt a különlést tartalmazó tanusítványok számának emelkedésére vezethetők vissza. Ez utóbbiaknak 80-70%-a szegényjogos.

A jelentés befejező része a következő:

„Jelentésünk végére értünk. Jelentésünket visszaemlékezéssel kezdtük s visszaemlékezéssel kívánjuk befejezni. Rövid néhány nap múlva, 1935. április 8-án ismét évfordulót fog ülni a magyar nemzet. II. Rákóczi Ferenc fejedelem halálának kétszázadik évfordulóját. Kamaránk meg fogja találni a módot és alkalmat arra, hogy a megtartandó ünnepségek keretébe bekapcsolódjék. Azonban már most is, amikor gondolatban kegyelettel borulunk le a nagy fejedelemnek a kassai dóm kriptájában levő koporsójánál, kezeinket imára kulcsolva kérjük a Magyarok Istenét, hogy a kassai dóm északi oldalán álló Orbán torony nagy harangja, amely zúgva köszöntötte a hazatérő fejedelmet, minél előbb megkondulva hirdesse újból, hogy a nagy fejedelemnek az idegen földből hazahozott hamvai, Kassán ismét magyar földben nyugszanak.“

A jelentéshez elsőnek *Mike Lajos* dr. szólalt fel s mindennek előtt az új hagyatéki díjrendeletet különösen abból a szempontból helyesli, hogy a bíróságok és a közjegyzői kar között a lehetőség határain belül minden surlódási felületet kiküszöbölt. Kívánatosnak jelzi azonban, hogy a kar azon tagjait, akik javarészből kis hagyatékot tárgyalnak, a díjcsökkenés miatt valamelyes módon kártalanítsák. Annak a reményének adott továbbá kifejezést, hogy a választó jogi reform megvalósítása után a kormány végre intézkedni fog a jegyzői magánmunkálatok megszüntetése tárgyában. A házassági tanusítványokkal kapcsolatosan a szegényjog engedélyezésének megszigorítását sürgeti. Vitéz *Tóthfaludy Aladár* dr. a közjegyzők fokozatos előléptetése érdekében szólalt fel. *Csiky Ödön* dr. és *Bathó Kálmán* dr. a hagyatékok értékelésének a kincstár részéről való fokozottabb ellenőrzését tették szavá.

A felszólalásokra *Lázár Ferenc* dr. részletesen tájékoztató felvilágosításokat adott. Megállapította, hogy még sok olyan kérdés van, amelyet az új díjrendelet nem, vagy nem megfelelően intézett el s a kamarának gondja lesz arra, hogy ezek a kérdések annak idején rendeztessenek. A jegyzői magánmunkálatok megszüntetésének kérdésében azonos állásponton van, mint a felszólaló *Mike Lajos* dr. A fokozatos előléptetésre vonatkozólag azonban kijelentette, hogy azt kézenfekvő okokból intézményesíteni nem lehet.

A közgyűlés ezek után az évi jelentést változatlanul elfogadta s annak körütekintő, nagy gonddal, alapossággal és hozzáértéssel való megszerkesztéséért *Barcs Ernő* dr. titkárnak egyhangúlag köszönetet szavazott.

A kamara múlt évi számadásainak felülvizsgálása s a kamarai

pénzkezelésre vonatkozó jelentést a számvizsgáló bizottság nevében *Cholnoky Imre* dr. budapesti kir. közjegyző terjesztette elő. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését, amely szerint az elmúlt évben bevétel volt összesen 6372 P. 62 f., kiadás 4088 P. 18 f. (ebből személyi kiadás 1792 P., dologi 2296 P. 18 f.) s amely szerint a kamara vagyona 3191 pengő, egyhangulag elfogadta s a pénztár kezelésre vonatkozólag a felmentést megadta.

A kamara tisztikarának és választmányi tagjainak megbízása lejárván, a közgyűlés titkos szavazással foganatosította az új választásokat, amelyek eredményét *Kiss József* dr. budapesti kir. közjegyző, a szavazatszedő bizottság elnöke jelentette be a közgyűlésnek. E szerint elnökké választották *Lázár Ferenc* dr., elnökhelyettesé *Holitscher Szigfrid* dr., titkárrá *Barcs Ernő* dr. budapesti kir. közjegyzőket, a kamara választmányának rendes tagjai lettek: *Fekete László* dr., *Hedry Aladár* dr., *Joannovits Jenő* dr., *Kőrössy Bertalan* dr., *Szemerjay-Petrán Tibor* dr. budapesti és *Wagner Béla* dr. kecskeméti kir. közjegyzők, új póttagokként megválasztotta a közgyűlés *Balassa Lajos* dr. ócsai, *Puskás Béla* dr. kiskunfélegyházi kir. közjegyzőket.

Lázár Ferenc dr. elnök a választás eredményének megállapítása után a maga, a tisztikar és a választmány nevében a közgyűlés bizalmát hálás szavakkal köszönte meg s kijelentette, hogy azt a programszerű munkát, amelyet a kamara vállalt, az intézmény fontosságába vetett erős hittel s meleg kartársi érzéssel eltelve a jövőben is folytatni fogják. Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy a kamara választmányának két érdemes tagja *Lehotzky Antal* dr. és *Kováts Nagy Sándor* dr. a választmányi tagok sorából kimaradtak s különös elismeréssel méltatja *Lehotzky Antal* dr. monori közjegyzőnek a kamara választmányában hosszú éveken át folytatott érdemes tevékenységét megjegyezve, hogy *Lehotzky Antal* dr. már a közgyűlés előtt bejelentette, hogy betegeskedésére való tekintettel a kamarai tagságot a jövőben már nem vállalhatja.

Lázár Ferenc dr. elnök ezután bejelentette, hogy a közgyűlésre szabályszerű időben egy indítvány érkezett be. Ifj. *Fésüs György* dr. ugyanis a 6800/1935. I. M. számú rendelet 9. §-ának oly irányú módosítása iránt való lépések megtételét indítványozta, amely szerint abban az esetben, ha örökösödési eljárás perreutasítással lett befejezve s a pert meg nem indították, vagy a per befejezése után az iratok a kir. közjegyzőhöz újból visszakerülnének s az átadás foganatosíthatása céljából új tárgyalást kell tar-

tania, ezért az új tárgyalásért megfelelő díj legyen felszámítható. A közgyűlés a választmány javaslatának megfelelően az indítványt elfogadta azzal, hogy annak idején a választmány az indítványnak megfelelő lépéseket meg fogja tenni.

A közgyűlés tárgysorozata ezzel kimerült s az elnök azt be-rekesztette.

A közgyűlés befejezése után az új választmány tartott alakuló ülést, amelyen megállapították, hogy az elnököt akadályoztatása esetén az elnökhelyettes, őt pedig *Kőrössy Bertalan* dr. választmányi rendes tag fogja helyettesíteni. A titkárt akadályoztatása esetén *Joannovits Jenő* dr. helyettesíti, aki egyben a választmányban a nyugdíj- és segélyügyeknek állandó előadója is. A választmány a kamara segédtitkári teendőinek ellátásával *Susich Ervin* dr. kir. közjegyzőhelyetteset bizta meg s a fegyelmi bíróság rendes tagjaivá *Fekete László* dr. és *Hedry Aladár* dr., póttagjaivá pedig *Barcs Ernő* dr. és *Joannovits Jenő* dr. választmányi tagokat választotta meg.

Jegyzetek

az új örökösödési díjtarifához.*

Az örökösödési ügyekben a közjegyzői díjakat a szociális okok méltánylásával újonnan megállapító rendelet a kisebb, különösen az 1000 pengő értéket meg nem haladó hagyatékoknál kétségtelenül jelentős díjcsökkenést eredményez (különösen pedig azoknál a közjegyzőknél, akik az osztálykivonatok kiállításának módja, terjedelme és példányszámai szempontjából nem a leglelkiismeretesebben jártak el). Ebben a hagyatéki érték kategóriában való díjcsökkenéssel szemben a további értékeknél a csökkenés fokozatosan enyhül, úgy hogy a magasabb kategóriák díjainak újabb szabályozásában a csökkenéssel szemben az új rendelet végső eredményben már megfelelő kárpótlást nyújt.

E mellett két nagy előnye van az új tarifának. Az egyik, hogy megfelel a szociális igazságnak; a kisebb hagyaték kevesebb terhet visel, a nagyobb hagyaték pedig többet; ami eddig nem így volt.

Közjegyzői szempontból pedig az az óriási, fel sem beszélhető előnye van, hogy félremagyarázhatatlan, határozott

*) Közreadtuk az illusztris cikkíró közleményét, meg kell jegyeznünk azonban, hogy az abban foglalt megállapítások egynémelyikéhez a következő számban néhány szerény reflexiót kívánunk fűzni.

és egyszerű rendelkezései folytán a díjszámításban való különbség lehetősége jóformán teljesen ki van küszöbölve s ezzel eleje van véve a bíróság és közjegyző közötti súrlódásoknak és meg vannak mentve a kamarák és fegyelmi bíróságok az eddig oly gyakori, túlzott díjfelszámolás címén tett panaszoktól.

Néhány intézkedés azonban mégis akad, amelyeket különféleképpen lehet magyarázni s amelyekre nézve máris sokszor kérnek egyes kollégák felvilágosítást azoktól, akik a rendelet előmunkálataiban és a kibocsátást megelőzően az igazságügyminisztériumban tartott értekezleteken résztvettek. Mint ezeknek egyike, legyen szabad nekem itt a kérdéses intézkedések értelmezésével foglalkozni.

Az 1. §. szerint a díjszámítás alapjánál figyelembe kell venni azokat az előrekapott értékeket, amelyeket az eljárás során az örökösök a törvényes örökrészbe, vagy a kötelesrészbe egyetértőleg beszámítanak. Felmerült az a kérdés, hogyha valamelyik örökös a maga egész örökségi osztályrészét előre megkapta, tehát a tárgyalás során többé semmit nem követel és nem is kap s ez így a tárgyalás során kifejezésre jut, illetőleg a jegyzőkönyvbe lefektettedik, lehet-e ezután az előrekapott érték után is a közjegyzőnek, díjat számítani. Pl.: a hagyaték áll 100.000 P értékből, van két örökös *A* és *B*; *A* már kapott előre 100.000 P-t, tehát a tárgyalás során ezt bejelentve, az egész örökséget *B* kapja. 200.000 P vagy 100.000 P után jár-e a díj? Szerintem feltétlenül csak 100.000 P után, mert itt már nem az előrekapott értéknek a törvényes örökrészbe való beszámításáról, hanem az egyik örökös teljes előzetes kielégítéséről van szó. Ha azonban *A* csak 50.000 P-t kapott előre, akkor ez beszámíttatik az ő örökrészébe és jár neki még 25.000 P. Ekkor már a tárgyalási díj 150.000 P után fog járni. Az első esetben nem kell a felől tárgyalni, hogy mennyit kapott *A* előre; ő bejelenti, hogy ki van elégítve, őt már semmi sem illeti, nem reflektál az örökségre, hanem az egész örökség *B*-t illeti. A kir. közjegyzőnek felesleges is kutatni, miért nem részesül *A* a hagyatékból, elég csak annyit konstatálni, hogy ő már nem örököl semmit. Az ellenkező álláspontra való helyezkedés nagyon előtérbe helyezné a kir. közjegyzőnek a minél nagyobb tárgyalási díj „csinálására” való törekvését, ami nem méltó a kir. közjegyzőhöz. Meg vagyok győződve, sőt pozitíve tudom, hogy ezt a kérdést az igazságügyminisztériumban is

ilyen módon fogják fel és éppen ezért ennek a kérdésnek a kezelésénél a közjegyzői karnak igen nagy mérséklettel és önmegtartóztatással kell eljárni, nehogy ok és alkalom legyen a díjtartifa nehezen kivívott rendelkezésének módosítására.

A 2. §. szerint a 10% pótlék a közjegyzőnek akkor jár, ha a tárgyalást székhelyén kívül a helyszínén tartja. Nem jár tehát díjpótlék akkor, ha a közjegyző a tárgyalást nem ugyan saját székhelyén, hanem az illetékes járásbíróság, illetőleg a körjegyzőség székhelyén, vagy a körjegyzőséghez tartozó, avagy szomszédos valamelyik községben tartja. A régi díjrendelet 24. §-ának II. első bekezdése szerint a 25%-os díjpótlékot mindig fel lehetett számítani, ha a tárgyalást nem a közjegyző székhelyén tartották, most azonban csak a helyszínen, vagyis abban a községben tartott tárgyalásért lehet felszámítani, amelyben a hagyatéki vagyon (ingatlan) fekszik és amelyben az örökösök (vagy legalább is azok legnagyobb része) laknak. A díjpótlék csak akkor jár, ha a közjegyző a tárgyalást a helyszínén tényleg megtartja. Ha tehát kitűzi ugyan a tárgyalást a helyszínére, de azon a felek egyike sem jelenik meg és ő nem tart érdemi tárgyalást, hanem az érdemi tárgyalást már székhelyén tartja meg, akkor díjpótlék nem jár. Ha a helyszínén a közjegyző a felek egyrészével érdemi tárgyalást tart, bárha a felek másrészével a tárgyalást már székhelyén fejezi be, vagy ha a közjegyző az Öe 62. §-a alapján hivatalból a helyszínén tartja meg a tárgyalást, akkor jogában áll a díjpótlékot felszámítani.

A helyszínén való tárgyalás — a díjpótlék mérvének leszállítása miatt — valószínűleg kisebb mértékben fog előfordulni, mint eddig, de mindenesetre óvatosan és mérséklettel kell eljárni a helyszíni tárgyalások tartásánál, mert — ha kimondva nincs is — magától értetődő, hogy a közjegyző az ok nélkül, tehát csupán a nagyobb díj felszámítása kedvéért tartott helyszíni tárgyalásokért felügyeleti, sőt fegyelmi úton feleletre vonható.

A 3. §. szerint a kir. közjegyző a díjatalányért a végrendelet kihirdetését is köteles teljesíteni s a végrendelet hirdetéséért és az érdekeltek értesítéséért díjat megállapító 34.800—1928. I. M. rendelet kifejezetten is hatályon kívül van helyezve. Ámde ez a rendelkezés csak a hagyatékot tárgyaló közjegyzőre vonatkozik. Ha a végrendeletet nem a tárgyaló közjegyző hir-

dette ki (a kir. járásbírósnál), ezért ő a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet 11. §. 18. pontjában megállapított díjat akadálytalanul felszámíthatja.

A 9. §. szerint az 1. §-ban meghatározott díjátalanynál magasabb díjazás akkor sem illeti a kir. közjegyzőt, ha több tárgyalást, vagy póttárgyalást kell tartani. Nem illeti tehát akkor sem, ha perreutasítás után a per meg nem indítása miatt, vagy pedig a per befejezése után újabb tárgyalást tart. Ezt a kérdést különösen az igazságügyminisztériumban közvetlenül a rendelet kibocsátása előtt tartott értekezlet hosszasan és alaposan tárgyalta és a fenti módon döntötte el. Az alapelv az volt, hogy pótdíj a 2-ik §-ban szabályozott esettől eltekintve egyáltalán nincs. A rendelet abból a felfogásból indul ki, hogy azért, mert egy évben néhányszor előfordul az, hogy perreutasítás után újabb tárgyalást kell tartani, nem érdemes a közjegyzői karra nézve különben nagyon előnyös átalányozás elvét áttörni s a bíróság és a közjegyző közt díjvitákat provokálni. Illetékes ajkáról jutott különben kifejezésre az értekezlet során az, hogy mivel a perreutasítás után a hagyatékátadó végzést rendszerint a bíróságnak kell elkészíteni (Öe 88. §.), ha a közjegyző a perreutasítás után neki tárgyalás végett kiadott hagyatéki ügyre nézve abban a felfogásban van, hogy itt tárgyalásra szükség nincs, terjessze azt vissza és illő formában fejtse ki álláspontját a bíróság előtt (persze ha a bíróság az ügyet visszaadja, akkor a tárgyalást meg kell tartani és az osztályt s osztálykivonatokat el kell készíteni).

Itt átmenetileg az a kérdés merülhet fel, hogyha a közjegyző még a régi díjrendelet alapján tartotta és fejezte be egyezség nélkül a tárgyalást és azután a perreutasítás után visszakapja az iratokat s új tárgyalást tart, van-e joga az új tarifa szerinti (magasabb) díjat felszámítani és abba a régi tarifa alapján járó díjat betudva, a különbözetet követelni? Azt gondolom, igen, mert hiszen ebben az esetben a tárgyalás már az új tarifarendelet hatálya alatt fejeztetett be, bár igaz, hogy a díj és költség már fel volt számítva és esetleg ki is van fizetve (17. §. 2. bek). (Erről az esetről különben a miniszteri értekezlet során nem volt szó.)

A 17. §. 2. bek. szempontjából kérdés tárgya lehetne az, hogyha a közjegyző a tárgyalást a régi díjrendelet hatálya alatt befejezte és az iratokat beterjesztette az árvaszékhez, az

árvaszék pedig nem hagyja jóvá a tárgyalási jegyzőkönyvet, hanem bizonyos kiegészítés végett visszaküldi az iratokat a közjegyzőhöz s a közjegyző ezt a kiegészítő tárgyalást már az új díjrendelet hatálya alatt tartja meg, szabad-e az új tarifa szerinti díjat felszámítani? Erről volt szó az értekezleten és a minisztérium illetékes ügyosztályának felfogása az, hogyha az árvaszék csak valami kisebb, lényegtelen kiegészítést kíván, illetőleg az időközben történt események miatt az osztályon valami lényegtelen kis változtatást kell tenni (pl. valamelyik kiskorú örökös időközben nagykorú lett és így őt, mint nagykorút saját személyében kell hozzájárultatni az osztályhoz, vagy az árvaszék azt állapítja meg, hogy a kiskorú érdeke a t. és t. gyám érdekével összeütközésben van s e miatt ügygondnokot rendel és ez az osztályhoz egyszerűen hozzájárul), akkor a felekkel már közölt díjfelszámításon változtatást tenni nem szabad. Ez helyes is, mert a közjegyző tekintélyének nem válnék előnyére az az eljárás, hogy az egyszer már felszámított s a felekkel közölt (pláne esetleg fel is vett) díj ilyen utólagos apró teendők miatt felemeltessék s a felek pótfizetésre köteleztesenek. Ha ellenben az árvaszék kívánsága folytán új osztályt kell készíteni, akkor helye van az új tarifa alapján való díjfelszámításnak. (Természetesen a régi tarifa alapján felszámított, illetőleg fizetett díj betudásával.)

A 17. §. 2. bekezdésének alkalmazásánál is — mint általában — a közjegyző tapintata, önmérséklete és nobilis felfogása kell hogy megmutassa a helyes utat.

Dr. Galánffy János

Közlemények.

Személyi hírek. *Barcs* Béla budapesti kir. közjegyző, m. kir. kormányfőtanácsos a közjegyzői pályán való működése negyvenötödik évfordulójához érkezett el. 1890 március havában mint helyettes lépett a közjegyzői pályára, 1899-ben Kisvárdára nevezték ki közjegyzővé, onnan 1918-ban helyezték át Budapest V. kerületébe, ahol jelenleg is működik. Hosszú közjegyzői pályáját a becsületes, úri gondolkodás, a szorgalmas és szabatos közjegyzői tevékenység jellemzi, amely előkelő tulajdonságai

révén kartársai és a jogkereső közönség osztatlan megbecsülését méltán érdemelte ki. A budapesti kamara március 12. napján tartott választmányi ülésén *Lázár Ferenc* dr. elnök meleg szavakkal méltatta *Barcs Béla* hosszú közjegyzői pályáját s indítványára a választmány egyhangúlag hozott határozattal érdekeit az ülés jegyzőkönyvben örökítette meg s erről öt jegyzőkönyvi kivonatban értesíteni rendelte.

Lipcsey Péter dr. egri kir. közjegyző, m. kir. kormányfőtanácsost az egri ref. egyházközség meleg ünneplésben részesítette abból az alkalomból, hogy a főgondnoki tisztséget önzetlen áldozatkészséggel és eredményes munkássággal huszonöt éve tölti be. A minden közéleti mozgalomban tevékeny munkássággal résztvevő kartársunk főgondnoki működésének kimagasló eredménye az egri ref. templom felépítése.

A kormányzó megengedte, hogy vitéz *Kozma György* dr. hódmezővásárhelyi kir. közjegyzőnek a vitézi rend érdekében való eredményes munkásságáért legfelsőbb elismerését tudtul adják.

A belügyminiszter 5815/1935. III. számú rendeletével *Elbel Tibor* dr. karcagi kir. közjegyző, m. kir. kormányfőtanácsos és kiskorú gyermekei *Katalin* és *András* családi nevét „Büky”-re változtatta s egyidejűleg megengedte, hogy *Elbel Tibor* dr. családi nevét saját személyére nézve a „Büky-Elbel” alakban használhassa.

Halálozások. *Halász Ákos* dr. volt nagyváradi kir. közjegyző, aki legutóbb mint közjegyzőhelyettes néhai *Stamberger Ferenc* dr. volt budapesti kir. közjegyző irodájában működött, március hó 30-án Budapesten elhalálozott. *Halász Ákos*t még 1899 évben nevezték ki, mint helyettest *Marosilyére* kir. közjegyzővé s onnan 1918-ban helyezték át Nagyváradra. A megszállás után végigszenvedte az idegen joghatóság alá került magyar közjegyzők sorsát. Túrt, próbálkozott s miután már idegei a sok kellemetlenkedést és üldöztetést nem bírták ki, kijött a csonka hazába. Ez csak 1926 évben történt, amikor már a magyar kormány az u. n. menekült közjegyzőket elhelyezte s így *Halász Ákos* akkor már álláshoz jutni nem tudván, helyettesi állást vállalt, amelyet irodafőnöke haláláig töltött be. Nagyképzetségű, alapos gyakorlattal és biztos judiciummal rendelkező közjegyző volt, akinek jóhangzású nevet sikerült a közjegyző társadalomban kivívnia. Közjegyzői kérdések-

kel elméletileg is foglalkozott s ezeket tárgyaló több cikke a szaklapokban is megjelent. Szerkesztett egy nagy gyakorlati érzékkel összeállított közjegyzői iratmintatart is, amelynek kiadásában azonban a halál már sajnálatosan megakadályozta. Mint a hivatásához szeretettel ragaszkodó igaz közjegyzőnek emlékét őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni. — Az idegen joghatóság alá került magyar területeken működött két érdekes kartársunk elhalálzásáról vettünk hirt. *Telbisz Imre*, akit az első szervezéskor 1875-ben neveztek ki Lippára kir. közjegyzővé s akit onnan Temesvárra helyeztek át s aki az impérium változásig megszakítás nélkül ott működött, március hó 22-én Temesvárott, *Basilides Barna* dr. pedig, aki a cseh joghatóság alá került Komáromban ügködött még mint a magyar igazságügyminisztertől kinevezett közjegyző, Komáromban ugyancsak március havában elhalálozott.

Tasnádi Nagy András dr. kultuszminiszteri államtitkár. A kormányzó *Tasnádi Nagy András* dr. igazságügyi államtitkárt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium politikai államtitkárává nevezte ki. A magyar közjegyzői kar őszinte sajnálattal vesz tudomást arról, hogy *Tasnádi Nagy András* dr. az igazságügyminisztériumból távozik. Rövid igazságügyi működése is elég volt arra, hogy kiváló emberi tulajdonságaival, páratlan előzékenységével és különlegesen rokonszenves modorával az egész közjegyzői kar osztatlan tiszteletét és nagyrabecsülését megnyerje s hogy benne a közjegyzői intézmény és a kar egyik lelkes hívét és barátját ismerjük meg és tisztelhesük. Ez a tisztelet és nagyrabecsülés kíséri *Tasnádi Nagy Andrást* új és előkelő pozíciójába is, ahol bizonyára értékes szolgálatokat fog tenni a magyar kutúrának.

A nyugdíjintézeti állandó döntőbiróság tárgyalásai. *Lázár Ferenc* dr., a nyugdíjintézet állandó döntőbiróságának elnöke február hó 20. és 21. napjaira döntőbirósági tárgyalásokat tűzött ki. A tárgyalásokat az elnök vezette s mint döntőbirák résztvettek azokon *Belcsák Sándor* dr., *Hedry Aladár* dr., *Körössy Bertalan* dr., *Mike Imre* dr., illetve *Tarnay Tibor* dr. kir. közjegyzők. A döntőbiróság öt ügyben hozott részben végleges, részben pedig közbenszóló határozatot. A tárgyalásokon a nyugdíjintézetet *Fekete László* dr. elnök és *Cholnoky Imre* dr. intézőbizottsági tag képviselték.

A budapesti kamara új helyisége. *Lázár Ferenc* dr., a budapesti kir. közjegyzői kamara elnöke irodáját V., *Bálvány ucca* 13. szám alól április elsején V., *Tisza István ucca* 16. szám alá helyezvén át, a fenti időponttól kezdve ugyanott lesz a budapesti kamara hivatalos helyisége is. Az új telefonszám: 81-2-00.

Választások a budapesti ügyvédi kamarában. A budapesti

ügyvédi kamarában a tisztikar, a választmány és a közgyűlési kiküldöttek választását szokatlanul heves választási küzdelem után február 26—március 2. között ejtették meg. A választásban három párt vett részt, az Egyesült ügyvédi pártok nemzeti szövetsége, Pártszövetség az ügyvédi autonómia védelmére és az Ügyvédek szabad szervezete. A választások elhatározó győzelmet egyik pártnak sem hoztak, úgy, hogy a felizgatott kérdések a választások után sem csillapodtak le s a teljes nyugalmi állapot helyreállítása érdekében új választásokról is beszélnek. Egy irányban tökéletesen elhatározó és impozáns eredménye volt a választásoknak, amennyiben a Pap József dr. visszavonulásával megüresedett elnöki állásra mindhárom párt közös jelöltjeként 2145 szavazattal egyhangúlag Kövess Béla dr. m. kir. kormányfőtanácsos, budapesti ügyvédet választották meg. Az ő kimagasló tehetségeit, úri gondolkodását, rokonszenves modorát, valamint más jeles egyéni tulajdonságait felsorakoztatnunk felesleges, mert ezek hosszabb közérdekű tevékenysége révén eléggé ismertek s másrésről, aki a budapesti ügyvédi kar egyhangú bizalmát megszerezni képes volt, annak már ennek az egy ténynek alapján különlegesen értékes emberi tulajdonságokkal kell bírnia. Kövess Béla dr. megválasztásával kapcsolatosan indokolt reménységünknek adhatunk kifejezést abban az irányban is, hogy a budapesti ügyvédi és közjegyzői karnak a jogszolgáltatás fontos érdekeiben való együttműködése az ő elnöksége alatt különlegesen harmonikus lesz. Az új elnököt különben a budapesti közjegyzői kamara a következő átiratban üdvözölte:

„325/1935. kk. Méltóságos Elnök Úr! A budapesti Ügyvédi Kamara Elnökévé történt megválasztása alkalmából legőszintébb szerencsekívánatainknak és annak a meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy az a kapcsolat, amely az ügyvédi és a közjegyzői kar között fennáll, Méltóságod bölcs vezetése alatt még szorosabbá fog válni. Méltóságodnak az ügyvédi kar érdekében és a két testvér kar közötti kapcsolat kiépítése és elmélyítése érdekében kifejtendő működéséhez sok sikert kívánunk. Budapesten, 1935. évi március hó 8-án. A budapesti kir. közjegyzői kamara nevében: dr. Lázár Ferenc kamarai elnök, dr. Barcs Ernő kamarai titkár.”

Az üdvözlő átiratra Lázár Ferenc dr. elnökhöz a következő válasz érkezett:

„Budapesti Ügyvédi Kamara. Budapest, 1935. március 13. Méltóságos Elnök Úr! Hálásan köszönöm a Budapesti Ügyvédi Kamara elnökévé történt megválasztásom alkalmából a Budapesti kir. Közjegyzői Kamara nevében kifejezett jókívánatokat. Eddig is meggyőződéses híve voltam a közjegyzői és az ügyvédi kar közötti zavartalan együttműködésnek, most, hogy kartársaim egyhangú bizalma a kamara elnöki székébe emelt, minden kínálkozó alkalmat meg fogok ragadni arra, hogy a közjegyzői intézmény és annak általam személy szerint is mindig nagyra-becsült tagjai iránt érzett tiszteletemet, ragaszkodásomat tettekkel is bizonyítsam. Kérem a Budapesti kir. Közjegyzői Kamara jóindulatú támogatását elnöki minőségemben. Mély tiszteletem kifejezése mellett, vagyok méltóságos Elnök Úrnak készséges híve: Kövess Béla.”

Pap József dr. búcsúja a közjegyzői kartól. Pap József dr., a budapesti ügyvédi kamara éléről való távozása alkalmából a következő búcsúsort intézte Lázár Ferenc dr. felsőházi taghoz, a budapesti közjegyzői kamara elnökéhez:

„Budapest, 1935. március 16. Méltóságos Elnök Úr! Igen tisztelt Barátom! Harmincöt évig állottam a budapesti ügyvédi kamara közszolgálatában és ezen időből 16 évet töltöttem az elnöki székben. Most, amidőn a kamara vezetésétől megválok, nemcsak erkölcsi kötelességemnek, de egyúttal szívbeli vonzalmamnak is érzem, hogy búcsút vegyek a budapesti Közjegyzői Kamarától. Én mindig arra törekedtem, hogy az ügyvédi kar és a közjegyzői kar között a lehető legjobb viszony álljon fenn, mert testvér karnak tekintettem a közjegyzőséget, amelynek az igazságszolgáltatás terén igen jelentős és fontos hatásköre van. Több ízben volt alkalmam közjegyzők közgyűlésein hangsúlyoznom, hogy ennek a két karnak össze kell tartani és közös erővel kell kiharcolnia azokat a működési területeket, amelyek úgy a közjegyzőktől, mint pedig az ügyvédségtől elvonattak. Köszönöm Néked és a bölcs vezetésed alatt álló Közjegyzői Kamarának az irántam és az ügyvédi kar tagjai iránt érzett baráti és kartársi lelkületet és arra kérlek, légy szíves ezen búcsúszavaimat a nagyon tisztelt Közjegyzői Kamarával közölni. Igaz nagyra-becsülésem őszinte nyilvánítása mellett maradtam kiváló tisztelettel és legszívélyesebb üdvözléssel, készséges híved: dr. Pap József.”

Az örökhagyó korábban elhalt fiú-ivadékának özvegyi joga.
Fésüs György dr. ceglédi kir. közjegyzőnek e közlöny mult számában ugyancsak a fenti címen megjelent cikkére vettük a következő választ, amely bár okfejtése jogszerű, az ide vonatkozó gyakorlattal nem mindenben kongruál: „Szó sem fér ahhoz, hogy az apja előtt elhalt fiú-ivadék feleségét éppen úgy haszonélvezeti jog illeti meg férje örökrészeire, mint ahogy örökhagyó özvegyét az egész hagyatékra. A két özvegy joga tehát tartalmában és mértékében egyenlő. Következik ez a Hármaskönyv idevonatkozó rendelkezéseiből; az I. T. Sz.-ból és az 1840. VIII. t. cikkből, melyek sehol különbséget az idősebb és fiatalabb özvegy joga között nem tesznek. Következik továbbá abból, hogy — a fenti törvényekben lefektetett — ősi jogunk szerint az özvegyet épúgy ipso iure illeti haszonélvezeti jog, mint ahogy az örökös ipso iure örököl. Az özvegy az örökösök minden külön engedélye nélkül, sőt ellenkezése ellenére is, *benn marad férje hagyatékában* s ettől a jogától csak bírói ítélettel, a teljes haszonélvezeti jog korlátozása esetén lehet megfosztani. Ha tehát két özvegy marad — apáé és fiúé — akkor mindkettőt özvegyi jog illeti meg, azonban a fiatal özvegy haszonélvezeti jogának gyakorlati alkalmazását az idősebb özvegy haszonélvezeti joga akadályozza. Ahogy a jogászok mondják: a két özvegyi jog összeütközik. Ilyenkor két eset lehetséges. Ha a hagyatéki vagyon nem ad örökhagyó özvegyének tisztos, — férje vagyonához és rangjához méltó — eltartásához szükséges jövedelemnél többet, akkor a fiatal özvegy haszonélvezeti jogát az idősebb özvegy haláláig vagy férjhezmeneteléig nem gyakorolhatja. Ha azonban a hagyaték jövedelme nagyobb: akkor a fiatal özvegy — épúgy mint maguk a leszármazók — kérheti az idősebb özvegy teljes haszonélvezeti jogának lakásra és tisztos eltartásra való korlátozását. E tekintetben a kir. Curia odáig megy, hogy ezen korlátozási jogot még az apánál később elhalt fiú özvegyének is megadja, még pedig akkor is, ha a férje nem is kérte életében édesanyja teljes haszonélvezeti jogának megszorítását. (M. kir. Kúria 1911/2746. sz. ítélete.) Ily esetekben a bíróság állapítja meg a két özvegyi jog mértékét, lehetőleg úgy, hogy mindkét özvegy megélhetése biztosítva legyen. — Kétségtelen tehát az az *anyagi jogszabály*, hogy a fiatal özvegyet is haszonélvezeti jog illeti meg, mely

azonban csak az idősebb özvegy haszonélvezeti jogának megszüntetése vagy korlátozása esetén lesz gyakorolható.

Nem ily világos a fiatal özvegy haszonélvezeti jogának biztosítása, — bár szerintem e tekintetben sem lehet kétség. Az Ö. E. 81. §-a csak az örökhagyó özvegyét megillető jog kötelező biztosításáról beszél ugyan, de miután a fiatal özvegyet is — ipso iure — az örökhagyó halálától kezdve legalább is eszmei haszonélvezeti jog illeti meg s miután az Ö. E. az özvegyi jog hivatalból való biztosításának alapjára helyezkedik: *nincs semmi akadály* annak, hogy a fiatal özvegy joga is — épúgy mint az idősebbé — *tkvileg biztosítottassék*. Annál is inkább megállapíthatjuk ezt, mert az ily biztosítás senkinek kárt nem okoz, csakis a fiatal özvegy gyermekeinek érdekét érinti, akikkel szemben pedig édesanyjuk *özvegyi joga* a magyar jog szerint nem lehet vitás. — Miután törvényt rendelettel — erre vonatkozó felhatalmazás nélkül — még kiegészíteni sem lehet; új törvény hozatalának apparátusát pedig ez a kérdés nem éri meg, adott esetben részleges perreutasítást és bírói ítéletet kell provokálni. A bírói gyakorlat bizonyára igazolni fogja Fésüs György kartársunk helyes eljárását s vitán kívülé teszi azon kötelességünket, hogy az ivadék özvegyének jogát is biztosítsuk.” — Östör Lajos dr. soproni kir. közjegyző.

Ügygondnoki kirendelések. Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, a budapesti kamara elnöke a kamara területén működő közjegyzőket ezúton hívja fel, hogy az örökösödési ügyekben esetleg szükségessé váló ügygondnok kirendeléseknél az összeférhetlenséget megállapító törvényes rendelkezésekre tekintettel a Budapest székesfőváros árvaszékének gyámhatósága alá tartozó ügyekben a székesfőváros törvényhatósági bizottsága tagjainak kirendelését mellőzzék, mert a székesfőváros árvaszékének ilyen ügygondnoki kirendeléseket jóváhagyni módjában nem áll.

Közjegyzői illetékesség örökösödési ügyekben. Egyik kir. törvényszék, mint közjegyzői fegyelmi bíróság, egy kir. közjegyzőt az 1886 : VII. t.-c. 42. §. 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek nyilvánította és 600 pengő pénzbírságra ítélte, mert a székhelye szerint illetékes kir. törvényszék területén ugyan, azonban nem a hagyatéki bíróság területén végzett leltározást és nem a hagyatéki bíróság, hanem más járásbíróságoktól vezetett telekkönyvekből készített és hitelesített telekkönyvi kivonatokat. A fegyelmi bíróság ál-

lásponjtja szerint ugyanis a kir. közjegyző hatásköre minden vonatkozásban csupán az örökösödési eljárásra illetékes járásbíróóság területére terjed ki. Az ítélet ellen az ügyész és a kir. közjegyző fellebbezéssel éltek s ennek következtében a kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa Kft. 416/16/1934. számú ítéletével a fegyelmi bíróság ítéletét megváltoztatta s a vádlottat felmentette. Az ítéletnek érdekes indokolása a következő:

„Sem törvényben, sem más, törvényerejű jogszabályban nincsen olyan rendelkezés, amely a bíróság által a hagyaték leltározásával megbízott kir. közjegyzőt kifejezetten eltiltaná attól, hogy a leltárt helyszíni felvétellel készthesse el a hagyatékhoz tartozó olyan vagyontárgyak tekintetében is, amelyek az örökösödési eljárásra illetékes s a hagyaték leltározására megbízást adó kir. járásbíróóságnak a területén ugyan kívül, de annak a kir. törvényszéknek a területén vannak, amelyen a kir. közjegyző részére kijelölt székhely fekszik. A törvény idevonatkozó rendelkezéseinek az egybevetéséből sem lehet minden kétséget kizáróan megállapítani azt, hogy a törvényhozás ebben a tekintetben tilalmat akart felállítani.

Az említett eljárás tiltott voltára nem lehet határozott és világos következtetést vonni az 1927. évi IV. t.-c. (Öen) 17. §-ának 1. bekezdésében foglalt abból a rendelkezésből, hogy a kir. közjegyzőt a hagyatéki ügyek intézésében ezentúl is a bírói kiküldött jogállása illeti, annál kevésbé, mert a Pp 13. §-ának 2. bekezdése értelmében a bíróság is eljárhat a területén kívül egyebek között akkor, ha a cselekménynek közvetlen foganatosítását a sürgősség, vagy az ügy alapos elbírálhatása indokolja. Az örökösödési eljárásról szóló törvénynek (1894. évi XVI. t.-c. és 1927. évi IV. t.-c.) ugyan hasonló rendelkezést nem tartalmaznak, de nem foglalnak magukban olyan rendelkezést sem, amely a Pp fentebb említett szabályának az örökösödési eljárás körében alkalmazását kizárná, a bírói gyakorlat pedig arra való tekintettel, hogy a törvényhozás különböző polgári nem peres eljárásokat nem részesítette olyan részletes és kimerítő szabályozásban, amilyent a peres eljárás tekintetében a Pp magában foglal, a Pp-nak azokat a rendelkezéseit, amelyek természetüknél fogva nemcsak a peres eljárásban alkalmazhatók, a polgári nem peres eljárásokban — aminő az örökösödési eljárás — is alkalmazza, amennyiben ezeknek az eljárásoknak a természete, vagy a törvénynek valamely különös rendelkezése azoknak az alkalmazását ki nem zárja.

Az 1894. évi XVI. t.-c. (Öe) 8. §-ának 1. bekezdése értelmében az örökösödési eljárásra a 7. §. szerint illetékes járásbíróóság eljárása kiterjed a magyar honosnak az ország területén lévő mindennemű ingó és ingatlan vagyona. Arról, hogy a törvénynek ez a rendelkezése csak a bírói intézkedést igénylő kérdésekre és a bíróságnak ezek tekintetében tett intézkedéseire vonatkozik-e, amint azt az elsőfokú fegyelmi bíróság értelmezte, vagy pedig kiterjed a bíróságnak, illetőleg a kir. közjegyzőnek, mint bírói kiküldöttnek a hagyatékhoz tartozó vagyon tekintetében

végezhető hivatalos cselekményeire is, a törvény világos rendelkezést nem tartalmaz.

Az Öen 6. §-ának harmadik bekezdése értelmében ugyan a közjegyző rendszerint csak akkor végezheti maga a leltározást, ha úgy látja, hogy a felektől előterjesztett adatok alapján helyszíni felvétel nélkül elkészítheti a leltárt, ugyanennek a törvényszakasznak a negyedik bekezdése értelmében azonban a hagyatéki bíróság kérelemre, vagy a közjegyző javaslatára, az előbbi bekezdés esetén kívül is a közjegyzőre bízhatja a leltározást. Az adott esetben a vádlott kir. közjegyző a hagyatéki bíróságtól nyert ilyen megbízás alapján végezte a leltározást. Azt, hogy a megbízás csak a hagyatéki bíróság területén fekvő vagyonnak a leltározására szólhat, sem a törvény kifejezetten nem mondja ki, sem pedig a bíróság részéről a vádlott kir. közjegyzőnek adott megbízás ilyen korlátozást nem foglal magában.

Az Öen 1. §-ának azt a rendelkezését, hogy az örökösödési eljárás során királyi közjegyző ügykörébe utalt tennivalókra az a közjegyző illetékes, akinek hatásköre az eljárásra illetékes járásbíróóság területére kiterjed, egyáltalában nem lehet úgy értelmezni, mintha az a Közjegyzői Rendtartás 50. §-ának első bekezdésében foglalt az alól az általános rendelkezés alól, hogy a közjegyzőnek hatásköre kiterjed azon kir. törvényszék területére, amelyen a részére kijelölt székhely fekszik, kivételt akart volna tenni és az örökösödési eljárás a közjegyző hatáskörét ekként kisebb területre akarta volna korlátozni, mint amely területre a közjegyző hatásköre egyébként az általános szabálynál fogva kiterjed.

Annak az elbírálása, hogy a vádlott kir. közjegyző védekezésében kifejtett jogi álláspont helytálló-e vagy sem, s hogy ennek következtében a vádlott kir. közjegyző a hagyatéki bíróságtól kapott megbízás alapján jogosítva volt-e más járásbíróóság területén, amely szintén a kir. közjegyző illetékessége alá eső kir. törvényszék területéhez tartozik, leltározást végezni, vagy sem, nem a fegyelmi bíróság hatáskörébe tartozik, ennek a kérdésnek az elbírálásába tehát a m. kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa nem is bocsátkozott bele. A fentebb kifejtettekből azonban kétségtelenül megállapítható, hogy a törvénynek idevonatkozó rendelkezései annak az értelmezésnek a helyességére is nyújtanak támpontokat, amelyet a törvénynek a vádlott kir. közjegyző adott, arra pedig nincs adat, hogy maga a hagyatéki bíróság már előzően, más esetben a vádlott kir. közjegyző értelmezésétől eltérően értelmezte a törvényt, sőt a vádlott kir. közjegyző védekezésében éppen arra hivatkozott, hogy ő már korábban más esetben, hasonló eljárást követett és az ellen akkor kifogás nem tétetett; ez a védekezése pedig megcáfolva nincsen.

Mindezeknél fogva sem azt, hogy a vádlott kir. közjegyző a törvénynek világos rendelkezését tudatosan megsértette, sem azt, hogy a hagyatéki bíróságnak vagy a hagyatéki ügyekben eljáró fellebbviteli bíróságnak általa már ismert álláspontjával tudatosan szembehelyezkedett, megállapítani nem lehet; de nincs alap annak a megállapítására sem, hogy a vádlott kir. közjegyző a törvény értelmezésénél és az ezen alapuló eljárásnál olyan tarthatatlan jogi álláspontra helyezkedett, amely-

nél fogva az ő eljárását jóhiszeműsége mellett is gondatlannak és ekként az 1886: VII. t.-c. 42. §-ának 1. pontjában meghatározott fegyelmi vétség megvalósítására alkalmasnak lehetne tekinteni.

Ugyanebből az okból nem lehet fegyelmi vétségnek minősíteni a vádlott kir. közjegyzőnek a közvádoló részéről vád tárgyává tett azt az eljárást sem, hogy a más kir. járásbíróság területén fekvő hagyatéki ingatlanok tekintetében 14 telekkönyvi kivonatot ő maga készített el és hitelesített, mert a törvény ebben a tekintetben sem tartalmaz olyan rendelkezést, amely a vádlott kir. közjegyző által követett eljárást minden kétséget kizáróan tiltaná.

Minthogy ezek szerint a vádlott kir. közjegyzőnek vád tárgyává tett magatartása a m. kir. Kúria kisebb fegyelmi tanácsának a megítélése szerint fegyelmi vétség ismérveit fel nem tünteti, őt az ellene emelt fegyelmi vád és következményei felől fel kellett menteni."

A Kúria álláspontja szerint tehát, ha a közjegyzőt a hagyatéki bíróság a leltározással megbízza, az jogosult a leltározást a székhelye szerint illetékes törvényszék területén bárhol foganatosítani s ezzel kapcsolatosan más tkvi hatóságtól vezetett telekkönyvekből is hiteles szemléket készíteni. Az álláspont helyességéhez a törvény magyarázat szabatos volta tekintetében szó férhet, gyakorlati nézőpontból pedig nem kívánatos közjegyzői illetékesség kérdésében surlódási felületek különösebb indokoltság nélkül való létesítése.

Jegyzői magánmunkálatok. E közlöny januári számában röviden megemlékeztünk a Kuria egy legújabbban hozott határozatáról, amely a községi jegyzőnek vagyoni jogi felelősségét megállapította azon az alapon, mert a törvényes kellékeknek meg nem felelő végrendeletet készített. Mődunkban áll hatályos példaadás okából a vonatkozó 1066/1934 VI. P. számú ítélet részletes indokolását az alábbiakban közölni:

Az alperes a végrendelet készítésekor a község főjegyzője volt. Az is kétségtelen, hogy az örökhagyó az alperes részére a megbízást nem csupán a szükséges írásbeli teendők ellátására, hanem a vele közölt akaratának törvényes kellékekkel ellátott végrendeletbe foglalására adta. Ezt a célját az örökhagyó az alperes hivatali állásán felül még azért is elérhetőnek vélhette a megbízás útján, mert az alperes ügyvédi képesítéssel is rendelkezik.

A megbízást az alperes díjazás ellenében elfogadta, ennél fogva a megbízás ellátását megfelelő szakavatottsággal volt köteles teljesíteni s amennyiben a gondosságnak ezt a mértékét elmulasztotta azáltal, hogy a végrendelet érvényességéhez az adott esetben szükséges negyedik tanú közreműködéséről és névalírásáról nem gondoskodott, illetve elnézésből a végrendelet záradékát ilyen minőségben legalább is maga nem írta alá:

az ezzel okozott kárért felelőssége a kellékhianyos végrendelet szerint kedvezményezett örökös, valamint az ennek kizárólagos végrendeleti örököse: a felperes irányában is beállott, annak a kárnak az összege erejéig, amely nevezettekre a felvett okírat alaki hibája nélkül egyébként nem hárult volna.

E felelősséggel szemben nem hivatkozhatik sikerrel az alperes a 126.000—1902. B. M. sz. rendeletnek a 87. §-ban felvett rendelkezésére, valamint az Ügyvédi rdts. 71. és a közjegyzői rdts. 172. §-ában foglalt korlátozó intézkedésre sem, mert az előbbi rendelethely a községi jegyzőnek az általános magánjogi szabályok szerint beálló kártérítési kötelezettségét nemhogy kizárja, hanem épen kifejezetten fenntartja, az utóbb idézett törvényhelyeken található rendelkezések pedig az alperes — mint az időben tényleges szolgálatban álló községi főjegyző — irányában, a dolog természete szerint hasonszerűség útján sem nyerhetnek alkalmazást.

Ezek alapján a m. kir. Kuria alperes kártérítési kötelezettségét megállapította.

Egyebekben annak illusztrálásául, hogy a községi jegyzők régebben is hasonlóan abszolút jogi tudatlansággal és felületes lelkiismeretlenséggel kalózkodtak a magánjogi területeken, az alábbiakban közöljük egy házastársak között kötött egyezségnek másolatát, amely természetesen szintén jegyzői remekmű:

Egyezség. Mely alólírottak között a következőkben jött létre: 1. Simai József azon alkalomból, hogy Pap Mária kunhegyesi lakossal törvényes házasságot köt, ennek biztosítására mőring gyanánt kiköt 400, azaz négyszáz koronát, mely összeg nevezett Pap Mária részére a magát kötelező Simai József elhalálása után az ő jogutódai által lesz kifizetendő s fenti összeg erejéig Pap Mária részére minden néven nevezendő hagyatékára nézve leendő örököseivel szemben kereseti jogot biztosít. 2. Pap Mária ezen egyezséget elfogadja. 3. Egyezséget kötő felek kölcsönösen megegyeznek a következőkben. Ugyanis, ha Pap Mária Simai József előtt elhaláloznék, vagy pedig Simai Józsefet minden igaz ok nélkül annak elhalálása előtt elhagyná, azon esetben a jelen egyezség 1-ső pontjában kikötött összeghez semmi jogot sem formálhatnak sem ő, sem esetleges jogutódai, viszont, ha Simai József Pap Máriaival kötendő házasságát legalább két évi együttélés után megszakítaná s nevezettet magától minden igaz ok nélkül eltaszítaná, azon esetben, ha az együttélés időtartama a 2 évet meghaladja, köteles leendő Pap Máriaának, vagy feljogosítottjának az egyezség első pontjában kikötött összeget hiány nélkül megfizetni. Jelen egyezség felek előtt felolvastatván, azt akaratuknak egyezőknél találták s mint ilyet, sajátkezűleg aláírtak. Kunhegyes stb.

A szegényjog és a közjegyzői ügyködés. Mind gyakrabban merül fel az a kérdés, vajjon a szegényjogon alapuló illetékmentesség folytán bélyegmentessé válik-e a másolatok hitelesítése. Legutóbb a közlönyünk szerkesztői üzenetében és az Illetékügyi Közlöny szerkesztői üzenetében foglalkoztak a szer-

kesztők ezzel a kérdéssel. Engedtetsek meg nekem, hogy a kérdést az illetékjog mai állása mellett megoldani magam is megkíséreljem. — Mi a célja a szegényjog illetékmentességének? Erre talán a legklasszikusabb feletet a 133. közigazgatási bírósági jogegységi határozat adja. A szegényjogon való mentesség célja, hogy a bélyegvásárláshoz szükséges pénz hiánya a szegényt a joga érvényesítésében ne akadályozza. Meg kell most már állapítani azokat a jogszabályokat, amelyek a szegényjogon való bélyegmentesség tekintetében intézkednek. Ez nálunk kissé nehéz feladat, ahol annyi a rendelet és pótrrendelet. Legjobb forrásnak tekintem a törvénykezési illetékről szóló 1914. XLIII. t. cikket kommentáló Klug-Vargha féle „Törvénykezési illetékek” című könyvet, amely a 345—355. oldalán foglalkozik ezzel a kérdéssel. Köztudomású ugyanis, hogy dr. Vargha Imre volt s ma is az illetékek legelsőrendű szakértője s tudósa, így hát ha következtetései nem is, de megállapításai teljes érvényűek. Miután pedig ezt követően alapvető intézkedés nem történt e kérdésben, eltekintve az 1930. XXXIV. 9. §-ától, így megállapításai ma is érvényeseknek tekintendők. Az 1914. XLIII. meghozataláig egyedül az III. Díjj. 85. t. 12. pontja szabályozta a szegényjogon való illetékmentességet, e törvény meghozatala óta pedig a törvénykezési — vagyis a Pp. által szabályozott eljárásokban, az 1914. XLIII.; — a perenkívüli ügyekben és a közigazgatási ügyekben pedig a 85. t. 12. pontja továbbra is az irányadó. Klug-Vargha könyve említi, hogy 1881. előtt a 85. t. 12. p. csupán a peres ügyekben adott szegényjogon illetékmentességet s ezen az 1881. XXVI. 14. §-a változtatott, amennyiben azt kiterjesztette a nem peres bírói és a közigazgatási ügyekre. Miután azonban ennek a szakasznak a szövegezése — a szerzők szerint — oly szerencsétlenül sikerült, hogy az csupán a kérvényekre és azok mellékleteire vonatkozott, ezt az első Hivatalos Összeállítás orvosolni kívánván, a 85. t. 12. pontját a következőkben szövegezte: „Azon személyek, kiknek szegénysége hiteles bizonyítvánnyal igazolva van, saját peres és nem peres ügyeikben és az azokhoz szükségelt segélyiratok és bizonyítékok tekintetében a bírói, illetőleg közigazgatási eljárásban személyes illetékmentességet élveznek”. A perenkívüli és a közigazgatási ügyekben ez a szabály maradék nélkül ma is alkalmazandó. Azért említem ezt meg így, mert a hivatkozott könyvben azt az álláspontot foglalják el a szerzők,

hogy a törvénykezési illetékek a szegényjogi vonatkozásban rendeztetvén, most már az 1881. XXVI. 14. §-a a maga eredeti formájában tekintendő fennállónak és nem a Hivatalos Összeállítás szövege. Ez azonban kifejezett rendelkezés hiányában el nem fogadható, mert a 60 éves gyakorlaton magát semmiféle hatóság túl nem teheti azon a címen, hogy a Hivatalos Összeállítás e részében önkényes volt. Éppen ezért mindazon beadványok s azok segélyiratai, amelyeket valaki szegényjogon nyújt be, a nem peres és közigazgatási eljárásban bélyegmentesek. Itt csupán a másolatok hitelesítésének kérdését óhajtván tárgyalni, elsősorban az állapítandó meg, hogy mit kell segélyirat alatt érteni. Segélyiratok alatt értendők a kérvények mellékletei, ilyenek a bizonyítványok, anyakönyvi kivonatok, hitelesített másolatok stb., szóval a kérvényhez szükséges mindenféle melléklet, vagyis a mellékletül felhasználható mindenféle irat, amelyek nem a mellékleti bélyeg, hanem az azokra járó okirati bélyeg alól mentesek s így a hiteles másolatok a tanusítványi bélyegilleték alól is mentesek. — Megjegyzem, hogy az említett könyv kifejezetten megemlíti a hitelesített másolatokat, ami egyébként a dolog természetéből is következik, — mert mint a 443/1928. határozat mondja: nem a beadványra vonatkozik az illetékmentesség, hanem az egész ügyre, (Ill. Közl. 1932. I. szám) vagyis az ügyben szükséges minden iratra, mert a pénz hiánya folytán be nem szerezhető bármely segélyirat meghíúsíthatja az egész eljárást. Gyakorlati vonatkozásában, a 85. t. 12. pontja szerint kell eljárni. Elegendő az előljáróságok által kiállított szegénységi bizonyítvány, mert a bélyegmentesség a szegénységi bizonyítvány alapján illeti meg a felet és nem bírói engedély alapján. (László V. kiad. 624. old. 49.371/1895.) A bírói engedély már nem megadás, hanem megerősítés a hatóságokkal való közlés jellegével bír, pl. a házassági tanusítványi eljárásban csak a díjmentes kiállítás alapja a bírói végzés, míg a bélyegmentes kiállítás már a szegénységi bizonyítvány alapján is követelhető. Természetesen a szegényjogon való perelhetés bírói igazolása a szegénységi bizonyítvánnyal egyenlő érvényű. A szegénységi bizonyítvány felmutatója kérheti, hogy részére a hitelesítési tanusítvány illetékmentesen állíttassék ki, és pedig a rendtartás 89., 90. és 91. §-ában szabályozott tanusítvány, vagyis az okiratok másolatainak hitelesítése, kereskedelmi és üzleti könyvek kivonatainak hitelesítése és fordítások

hitelesítése. Szó lehetne itt még a közokiratokról kiadott hiteles kiadványok és hiteles másolatok bélyegmentességéről is szegénységi bizonyítvány alapján, aminek szerintem nincs s nem is lehet semmi akadály. (Természetesen mindig bélyeg-illetékmentességről, de sohasem díjmentességről, van szó.) A szegénységi bizonyítványnak tartalmaznia kell annak megállapítását, hogy a félnek jövedelme a kiállítás helyén szokásos közönséges napszám összegét meg nem haladja s a peres, perenkívüli, vagy közigazgatási ügy pontos megnevezését, amelyben azt felhasználni kívánja. Maga a szegénységi bizonyítvány nem tartható vissza a közjegyző által, mert azt a félnek a kérvényhez kell csatolnia. A közjegyző azonban a tanusítvány záradékában hivatkozni tartozik a szegénységi bizonyítvány keltére és számára, valamint az ügyre, amelyben való felhasználásra a szegénységi bizonyítvány kiállítatott. (85. t. 12. p. d.) Más ügyben semmi esetre sem használható fel, mert ha felhasználnák, úgy a felhasználás előtt azon a hitelesítési bélyeg utólag lerovandó s az a pénzügyi hatóság által felülbélyegezendő. Ha a szegénységi bizonyítványban az ügy nincs megnevezve, hanem csak azon általános kitétel van: „okmánybeszerzés”, az illetékmentes kiállításra nem alkalmas. *Antalffy Zsíros* Aladár dr. kir. közjegyzőhelyettes.

A járásbíróági ügyforgalom csökkenése. Köztudomásu tény, hogy a bíróságok ügyforgalma az elmúlt években, nyilván a gazdasági válság következményeként, állandóan csökken. Ennek a csökkenésnek nagy arányait illusztrálják a budapesti központi kir. járásbíróóság hivatalos statisztikai adatai, amelyek szerint ennél a bíróságnál öt év alatt — eltekintve a telekkönyvi forgalomtól — több mint a felére csökkent. Míg ugyanis 1930. évben a főljástromban iktattak összesen 447.510 darabot, ez a szám az elmúlt évben 223.284-re szállott alá. Jelentős a csökkenés a perekben is. 1930-ban volt kiosztott per 81.839, az elmúlt évben pedig 62.976. Csupán a telekkönyvi ügyforgalomban van némi emelkedés. 1930-ban ugyanis 53.895, 1934-ben pedig 55.908 ügydarabot iktattak.

Állásközvetítés. Több oldalról megnyilvánult kívánságnak megfelelően visszaállítjuk azt a régi rendszert, hogy a közlönyben jelöltek s irodai alkalmazottak állásközvetítésére vonatkozó hirdetéseket közzéteszünk. Ezeknek a hirdetéseknek egyszeri közzétételi díja a régi marad és pedig alkalmazottat keresőknek 2 P, alkalmazást keresőknek 1 P. A hirdetések a kiadóhivatal, Budapest, VII. Thököly-út 95. címére küldendők. A hirdetéseket egyelőre a közlemények rovatának végén tesszük közzé. A közjegyző-helyettesek és jelöltek állásközvetítését egyébként továbbra is a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete (Budapest, VI., Andrásy-út 50. Kir. közjegyzői iroda) szintén ellátja

Németül tudó közjegyző segédnö, kinek 8 évi ügyvédi irodai és 14 évi közjegyzői irodai gyakorlata van, teljesen önálló munkaerő, alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Rendeletek.

23.677/1935. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

22.000/1935 P. M. sz. A jövedelem és vagyonadó 1935 évi kivetése tárgyában.

4500/1935 I. M. sz. A végrehajtási eljárással kapcsolatos ügyviteli szabályok kiegészítése.

6800/1935 I. M. sz. A kir. közjegyzőknek örökösödési ügyekben felszámítható díjai és költségei.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Polgári jog. (XI. évfolyam 3. szám.) Ennek a számnak önálló cikkei közül a közjegyzői gyakorlatot közvetlenül érinti Komin Ferenc dr. értekezése az elidegenítési és megterhelési tilalomról. Ezt a tilalmat a szerző mindenekelőtt a tulajdonosi jogkör legmesszebbmenő korlátozásának állapítja meg. Az általános bírói gyakorlat szerint ez a tilalom a telekkönyvben feljegyezhető mindakkor, amikor a tulajdonjog visszaállítása, vagy átszállása feltételtől, vagy időhatártól függően a tulajdonát ruházással egyidejűleg ki lettek kötve. Ezek a dologi váromány esetei, amelyeknek telekkönyvi feljegyzése mellett az elidegenítési és terhelési tilalomnak kitüntetése nem mindenkor szükséges, mert az magából a bejegyzés természetéből következik. Jogunkban a kérdést általában a 74. számú kuriai döntvény és annak indokolása szabályozza. Ezek alapján a szerző szerint a jogi következmények különbözőségére tekintettel együttes fogalmakként a terhelési és elidegenítési tilalmat kezelni nem lehet. A szerző szerint sem az elővásárlási, sem pedig a visszavásárlási jog feljegyzése az elidegenítési és a terhelési tilalmat magában nem foglalja s abszolút hatályos ez csak az utóöröklési jog feljegyzése esetén. Meg kell állapítanunk, hogy sok fontos kérdést, amelyre vonatkozólag e tekintetben a bírói gyakorlat is ingadozó, a cikk nem tárgyal. Tunyoghy Szücs Kálmán, Sorger Károly dr., Somogyi Ferenc dr. és Nyulászi János dr. cikkeit, a Jogalkotás, Joggyakorlat, és Irodalom rovatok sok közleményét hozza még e szám.

Magyar Jogi Szemle. (XVI. évfolyam 3. szám.) A képviselőválasztás titkosságának veszélyei címén Egyed István dr. egyetemi tanár írta e szám első cikkét, amelyben arra a végső következtetésre jut, hogy a titkosság veszélyeinek vannak ugyan ellenszerei, amelyek azonban nem

tökéletesek s így helyesebb volna a reform megvalósítását elhalasztani, annyival is inkább, mert „a közvélemény ma már nem lelkesedik annak a liberális demokrata rendszernek kiépítéséért, amelynek csődjétől visszhangzik ma Európa.” Külön cikkek jelentek meg még e számban Markos Olivér dr., Nagy Antal és Eisner Manó dr. tollából. Különböző jogéleti eseményekről hoznak tudósításokat a Szemle, Kritikai Szemle és Előadások rovatok közleményei s az Irodalom rovatba Schönvitzky Bertalan dr., Angyal Pál dr. és Sömjén László dr. írtak könyvbírálatokat. Az újabb bírói gyakorlatot e szám mellékleteként megjelent öt füzet szakok szerint csoportosítva ismerteti.

Jogállam. (XXXIV. évfolyam 1—2 füzet.) A magyar jogi írók legkiválóbbjainak tollából hoz ennek a régi, nívós szaklapnak legújabb kettős száma értékes cikkeket. Így Tóth György dr., Gaár Vilmos dr., Gallia Béla dr., Alföldy Dezső dr., kuriai bírák, Kartal Ignác dr. járásbíró, Zsoldos Benő dr. táblabíró, Baranyay Károly dr. törvényszéki bíró, Szántó Imre dr. és Schwartz Izidor dr. szerzői e szám különböző, javarészen polgári jogi tárgyú cikkeinek. Új irodalmi művek szakszerű méltatásait s jogéleti eseményekről rövid közléseket találunk még ebben a különösen értékes számban.

Magyar Törvénykezés. A Pongrácz Jenő dr. szerkesztésében megjelenő jogi ujság két legutóbbi száma a következő rendeletek teljes szövegét közli: 31.600/1931. I. M. számú ügygondnoki és zárgondnoki ki- rendelésekről szóló rendelet módosítása tárgyában kiadott 5700/1935. I. M. az örökösödési ügyekben felszámítható közjegyzői díjakról szóló 6800/1935. I. M., a mezőgazdasági hitel előmozdítása tárgyában kiadott 1950/1935. M. E., a külfölddel való értékpapírforgalom ellenőrzése tárgyában kelt 1970/1935. M. E., továbbá az 1960/1935. M. E. számú, a külföldi hitelek pénztára, az 1900/1935. M. E. számú, az élet- és járadék- biztosítási alap felosztása, a 2360/1935. M. E. szám alatt az aranykész- letek bejelentése tárgyában kelt és végül a gazdamoratóriummal kapcsolo- atos 6600/1935. I. M. számú rendeleteket. E számokban is van bőséges anyag az újabb bírói gyakorlatból s a Forum és a Szerkesztő postája című állandó rovatokban sok érdekes közlemény.

Az Ügyvéd. (VII. évfolyam 2. és 3. szám.) Az egyik szám a ka- marai választások előtt, mint „rendkívüli kiadás” jelent meg s természetesen a választások esélyeit tárgyalja, a másik szám a választások után azok eredményét teszi kritika tárgyává. Mindkét szám hoz még igen sok ügyvédi, gazdasági és társadalmi kérdésekről való közleményt.

Illetékügyi Közlöny. (X. évfolyam 2., 3. szám) A legutóbb meg- jelent két számba különböző illetékjogi kérdésekről írtak Pályi Gyula dr., Szabó Nándor, Hegyessy Gyula dr., Taksás József, és Vadász Aladár dr. A Szemle rovatban különböző személyi híreket s külön az újabban meg- jelent illetékügyi rendeleteket közlik. A szerkesztői üzenetekben külön- böző illetékügyi kérdésekre adnak felvilágosítást, így pl. hogy a végren- delet bélyeghiánya miatt az örökösöktől felemelt illeték nem követelhető; hogy ha a testvérek szerzése a végrendelettel szemben is érvényesíthető öröklési jogon alapszik s így szerzésük törvényes örökösödés jogcímével

bír, az egyesség alapján történt hagyatéki vagyonfelosztás élők közötti vagyonátruházási illeték alá nem esik, elenkező esetben igen: s hogy a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyv bélyegilletéke törvénykezési bélyeg- jegyekben rovandó le. (Az utóbbi kérdést — úgy hisszük — nem a köz- jegyzői karból intézték a szerkesztőséghez!)

Joggyakorlat.

Magánjog.

26. Az 1922. évi XII. t. c. 7. §-a értelmében az iparos halála után az általa gyakorolt ipart életben maradt házastársa saját jogán és amennyiben az iparos után törvényes, törvényesített, vagy örök- befogadott kiskorú gyermekek unokák maradtak, egyszersmind ezeknek a jogán újabb iparigazolvány, illetőleg iparendedély nélkül folytathatja, ha tehát az özvegy az iparhatóságnál bejelentette, hogy férje iparát özvegyi jogon folytatni kívánja s mert férje után őt a hagyatéka különben is *özvegyi haszonélvezeti jog* illeti meg, anél- kül, hogy a kiskorúak tulajdonjoga sérelmet szenvedne, az ipar folytatására és haszonélvezeti jogából folyóan az iparral kapcsolo- atos ügyleteknek saját nevében való megkötésére jogosult s ebből a jogosultságából folyóan az ügyletekből fennálló kötelezettségek őt a saját személyében terhelik. (K. P. IV. 2162/1934.)

27. A Kuriának 565. számú elvi határozata és az annak alapján kifejlődött gyakorlata értelmében a leszármazók hátrahagyása nélkül elhalt *jászkun férj özvegyét*, ha maradék van — maradék alatt pedig az oldalrokonok is értendőek — *a szerzeményi ingatlanokból mi sem illeti meg*, akár közkereső volt a jászkun asszony, akár nem. A közkereső nőt azonban egy örökrész illeti meg abba az ingatlanba befektetett pénzüsszegekből, amelyre nézve az asszony közkereső volt. (K. P. I. 339/1934.)

28. Az özvegy az ingóknak a rendes haszonélvezettel kapcsolo- atos értékcsökkenéséért nem felel, *az állagörökösök igénye biz- tosítása* címén az ingóságok teljes értékének bírói letétbe helyezé- sére nem, csupán egy kisebb aránylagos és méltányos összeg letét- behelyezésére kötelezhető. (K. P. I. 923/1934.)

29. Az *özvegyi jog* szabályaival nem ellenkezik az özvegyi haszonélvezeti jognak olyan módon való korlátozása, hogy az öz- vegy a haszonélvezett javak tiszta jövedelméből az illő tartáshoz

szükséges összegben felüli részt járulékalakjában juttassa a korlátozásra jogosultnak. (K. P. I. 1451/1934.)

30. A házasság felbontására irányuló s általánosságban *érvénytelen megegyezéstől* bármelyik házastárs bármikor elállhat s minden további nyilatkozat nélkül követelheti házastársától az életközösség helyreállítását. (K. P. III. 83/1934.)

31. Csak közös megegyezéssel, vagy lehetetlenség esetén lehet eltérni a végrendeletnek attól a rendelkezésétől, amely a *kötelesrésznek* természetben való kiadását rendelte el. (K. P. I. 1977/1933.)

32. Feleség közvetlen igényét a férj annak ellenére is elismerheti, hogy ilyen a feleséget meg nem illeti. Az elismerés ajándékozást foglal magában, ezt azonban *halálesetre szóló ajándékozásnak* minősíteni nem lehet. (K. P. I. 3456/1934.)

33. Az a *tulajdonjogi korlátozás*, amely szerint az ingatlanon szálloda vagy kávéház nem nyitható, mint közérdekbe nem ütköző sőt azzal egyező s mint amely az illető ingatlant megszerző felek létfenntartásának lehetőségét nem támadja meg, érvényesen kiköthető. (K. P. V. 2159/1934.)

34. A házasság megkötése előtt való időben keletkezett jogalapon a házasság alatt befolyt vagyoni érték *külön vagyonnak* tekintendő s ugyancsak a végleges különélés ideje alatt eladott különvagyont képező ingatlannak az együttélés alatt befolyt vételára. (K. P. III. 230/1934.)

35. A házaspár nincs elzárva attól, hogy a különváltan élő másik házastárssal kötött közjegyzői okiratba foglalt egység létrejötte után újból visszaállított házassági életközösség tartama alatt őt megillető *különvagyon*, illetve közszerzeményi igényét érvényesíthesse. (K. P. III. 1457/1934.)

36. Ha a vevő az *adásvételi szerződés* megkötésekor ismerte is azokat a telekkönyvi akadályokat, amelyek a megvett ingatlan tulajdonjogának javára való bekebelezését gátolták, ez a tény még nem fosztja meg a vevőt attól a jogtól, hogy a szerződéstől el ne állhasson abban az esetben, ha az eladó az egyébként elhárítható telekkönyvi akadályokat az e célból kitűzött megfelelő határidő alatt el nem hárítja. A vevő nem kényszeríthető arra, hogy a tulajdonjog telekkönyvi szolgáltatására érdekei veszélyeztetésével és sérelmére a méltányosságot meghaladó időn túl bizonytalan ideig vározzék. Ennek a jognak gyakorlását nem érinti az a körülmény, hogy a vevő az ingatlant birtokba is vette. (K. P. V. 3189/1934.)

Illetékjog.

Ha a kir. közjegyző kiszámítása szerint az öröklési illeték az 50 pengőt meghaladja s így az örökösöket az illeték bélyeggel való lerovására sem a kir. közjegyző, sem a bíróság nem hívta fel, bíróság akkor sem követelhető, ha a m. kir. adóhivatal 50 pengőnél kevesebb illetéket állapít meg. (Közig. bír. 21223/1932 P.)

Az 1920:XXXIV. t. c. 84. §-a rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából a haszonélvezetet öröklő fél, az állagörökössel egy tekintet alá esik (tehát nem helytálló az a felfogás, hogy a haszonélvező nem „örökös”). (Közig. bír. 20438/1932 P.)

A hagyatékot tárgyaló kir. közjegyző őrizetében levő takarékbetétkönyvnek (és készpénznek is) a hagyományos részére történt átadásáról, illetve átvételéről készült jegyzőkönyv után csak állandó összegű nyugtáilleték követelhető. (Közig. bír. 7047/1933 P.)

A telekkönyvi bejegyzési illetéknek nem a telekkönyvi hatóság részére szánt végrehajtási kérvény példányán történő lerovása, csak szabálytalanság, ami négyszeres felemelt illetékkal nem sujtható. (Közig. bír. 8430/1933 P.)

Az illeték jogossága ellen irányuló felebbezés akkor is illetékmentes, ha abban méltányosságra alapított kérelem is foglaltatik. (Közig. bír. 5846/1934. P.)

Ha az illeték biztosítását célzó zálogjog törlését azon az alapon kéri, hogy az ingatlanra elidegenítési tilalom van feljegyezve, akkor a kérelem elbírálása nem a pénzügyi, hanem a telekkönyvi hatóság elé tartozik. (Közig. bír. 16630/1934 P.)

Az árverési vétel után járó illetékre a királyi kincstár joga az árverés megtartásának napján nyílik meg (217. számú jogegységi megállapodás).

Jogerős hagyaték átadó végzéssel megállapított özvegyi haszonélvezeti jog öröklése után kiszabott öröklési illeték törlése nem igényelhető természetben szerinti hasonlóságot útján sem nyerhetnek alkalmazást.

Ezek alapján a m. kir. Kuria alperes kártérítési kötelezettségét azon a címen, hogy a jogosult ezt a jogát, mielőtt — a korábbi haszonélvezeti jog fennállására tekintettel — annak tényleges gyakorlásához jutott volna, visszteher ellenében megszüntette. (Közig. bír. 17355/1933 P.)

Az olyan okirat, amelyben kölcsönt váltófedezet mellett adnak, nem esik az 1929 évi 1500 P. M. számú rendelet 3. §. (2) bekezdésében meghatározott illeték (2 pengő) alá akkor, ha az okirat tartalmánál fogva kölcsönszerződésnek vagy egyéb okiratnak minősül. (220. számú jogegységi megállapodás)

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. E közlöny múlt számának mellékleteként közölt 6800/1935. I. M. rendelettel kapcsolatosan egy díjszámítási formulát közöltünk, amelyben számítási értéként bizonyos constans szám is szerepel. Ezt a számítási módot különben az Igazságügyi Közlöny is átvette mint az egyidejűleg közölt rendelet függelékét. Ez a constans szám csupán egy számítási érték, amelynek célja a díjkiszámítás megkönnyítése volt s így természetes, hogy a rendeletben külön nem szerepelt. Ha valaki a díjkiszámítást a rendelet alapján végigvezette, reá kellett jönnie arra, hogy ez a constans szám az egyes érték kategóriák között levő százalékos különbözeteket magában foglaló állandó egység. Ezzel a constans számmal némelyeknél okozott számítási nehézségeket különben most megszünteti az Igazságügyi Közlönyben közzétett igen részletes táblázat.

H. B. és G. S. A 6800/1935. I. M. rendelet 9. §-a, amint ebben a számban Galánffy János dr., a debreceni kamara kiváló elnökének tollából megjelent cikk is megállapítja, kizárja azt, hogyha a közjegyző a perre utasítás után új tárgyalást tart, ezért újabb díjat számíthasson fel. Ugyancsak helyesen állapítja meg a most hivatkozott cikk azt is, hogyha az alapeljárás még a régi rendelet hatálya alatt történt s a közjegyzőnek új tárgyalást most az új rendelet hatálya alatt kell tartania, a régi és új rendelet szerint való díjak különbözetét jog szerint igényelheti. A 60.600/1926. I. M. rendelet 27. §-át s különben a 24—29. §-okat az új rendelet 17. §-ának első bekezdése kifejezetten hatályon kívül helyezte.

Sz. T. Levelének a) pontjában irtakra Galánffy János dr. cikke ad kellő és megfelelő felvilágosítást. A b) pontban foglaltakra vonatkozólag álláspontunk az, hogy a végrendelet kihirdetés díjainak előzetes kifizetése nem lehet akadály a új díjrendelet alkalmazásának, sőt az sem, — ami egészen szokatlan — ha a közjegyző az eljárás tényleges megindítása előtt költségeire előleget kapott. Az előző fizetések természetesen mindkét esetben beszámítandók az új rendelet alapján felszámítható díjatlányba.

A. A. A végrendelet kihirdetési költségekre vonatkozólag ugyancsak dr. Galánffy János cikke ad útbaigazítást. A törvényes felhatalmazás alapján kiadott 6800/1935. I. M. rendelet 12. §-a az 1894 : XVI. t.-c. 124. §. 6-ik bekezdését hatályon kívül helyezte s így a díjakra vonatkozólag a végrehajtást csak jogerős végzés alapján lehet elrendelni. — Ha az eljárás még nem nyert befejezést, a díjak azonban már felszámítottak, a 17. §. nyelvtani értelmezése szerint az új díjrendelet nem volna alkalmazható abban az esetben sem, ha a díjakra fizetés nem történt. Ebben a kérdésben is utalunk különben a Galánffy János dr. cikkében foglaltakra. — Olyan jogszabályról, amely az 1894 : XXXII. t.-c. azon rendelkezését, mely szerint a gyermekek vallására vonatkozó megállapodás csak a házasságkötés előtt létesíthető, hatályon kívül helyezte volna, tudomásunk nincs.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állasközzvetését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrássy-ut. 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.